AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
NARKOMANLIĞA VƏ NARKOTİK VASİTƏLƏRİN
QANUNSUZ DÖVRİYYƏSİNƏ QARŞI MÜBARİZƏ ÜZRƏ
DÖVLƏT KOMİSSİYASI

THE STATE COMMISSION OF THE REPUBLIC OF AZERBAIJAN
ON FIGHT AGAINST DRUG ABUSE AND
ILLICIT TRAFFICKING OF DRUGS

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASINDA NARKOTİKLƏRƏ NƏZARƏT SAHƏSİNDƏ 2017-Cİ İL ÜÇÜN

ÖLKƏ MƏRUZƏSİ

NATIONAL ANNUAL REPORT

ON DRUG CONTROL FOR 2017

BAKI-BAKU-2018

Azərbaycan Respublikası Narkomanlığa
və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə
Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının İşçi
qrupu tərəfindən hazırlanmışdır.

Ünvan: Az 1000, Bakı, Azərbaycan,
Hökumət evi
İnternet səhifəsi: www.nmdk.gov.az
Elektron poçt: info@nmdk.gov.az
Tel.: (+99412) 498-25-28,
Faks: (+99412) 493-35-74

The annual report was prepared by the
Working Group of the State Commission
on Combating Drug Abuse and Illicit
Drug Trafficking.

Address: AZ 1000, Baku, Azerbaijan,
Government House,
Website: www.nmdk.gov.az
E-mail: info@nmdk.gov.az
Tel: (+99412) 498-25-28,
Fax: (+ 99412) 493-35-74

MÜNDƏRİCAT

Ölkə haqqında qısa məlumat 6

Dövlət Komissiyası sədrinin nitqi 8

Keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri 11

Dünyada narkotiklərlə bağlı vəziyyətə dair təhlil 22

Qeydiyyatda olan narkotik istifadəçiləri 26

Müalicə 29

Zərərin azaldılması 33

Əvəzedici müalicə müvafiq qanunverici aktlarla tənzimlənir 33

Narkotiklərə nəzarət sahəsində dövlət siyasəti 34

Beynəlxalq və regional təşkilatlarla əməkdaşlıq 55

Maarifləndirmə və profilaktik tədbirlər 60

CONTENTS

Brief information on the country 7

Speech of the Chairman of State Commission 8

Research operations conducted by law- enforcement agencies 11

Analysis of international situation in the field of combating drugs 22

Registered existing drug users 26

Treatment 29

Reduction of damage 33

Legistaltive acts on substitutive treatement 33

State policy on drug control 34

International and regional cooperation 55

Awareness and Prevention Measures 60

“Narkomaniya və narkobiznes ilə mübarizə hər bir ölkənin, xalqın, millətin fiziki və şüuri sağlamlığı uğrunda aparılan mübarizədir”

Heydər Əliyev
Ümummilli Lider

“Fight with drug addiction and narcotic business is a struggle for physical and intellectual health of each country, population and nation”.

Heydar Aliyev
National Leader

“XXI əsrin çağırışlarından hesab edilən narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsi bəşəriyyətin gələcəyinə böyük təhlükə yaradır”

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

“Drug circulation which is one of the major challenges of the XXI century poses a threat to the future of humanity”.

Ilham Aliyev
The President of the Republic of Azerbaijan

Ölkə haqqında ümumi məlumat

Rəsmi adı:	Azərbaycan Respublikası
Paytaxt:	Bakı
Dövlət dili:	Azərbaycan
Əsas din:	İslam
Ərazisi:	86,6 min kv.km
Əhalisi:	9 milyon 898 min (01.01.2018)

Copyright 2000-2001 Embassy of the Republic of Azerbaijan

General information on the country

Official name:	The Republic of Azerbaijan
Capital:	Baku
National language:	Azerbaijani
Religion:	İslam
Territory:	86.6 thousand sq. km.
Population:	9 mln, 898 thousands (01.01.2018)

Copyright 2000-2001 Embassy of the Republic of Azerbaijan

Scale: 1 : 2 000 000

Narkomaniya və narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə Azərbaycan dövlətinin prioritet vəzifələrindən biridir

Fight against drug abuse and illicit trafficking of drug is one of the priorities of the Azerbaijani state

Narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsi və narkomanlıq müasir dünyada son dərəcə mürəkkəb ictimai təhlükəli hadisədir. Onun vurduğu saysız-hesabsız ziyanın həcmi çox böyükdür və praktiki olaraq, heç bir ölçüyə sığmır. Bu, həm narkotik istifadəçisinin şəxsiyyətinin deqradasiyası, müxtəlif cinayətlər törədilməsinə təkan, cəmiyyətin maddi texniki və intelektual potensialının aşağı düşməsi, genefondun pisləşməsi və bir çox digər hallardır. Cinayətkarlığın artmasına səbəb olan narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsi eyni zamanda terrorizmin maliyyə mənbəyi olmaqla beynəlxalq təhlükəsizliyə ən ciddi təhdidlərdən biri kimi çıxış edir.

Narkotizm tədricən yayılan neqativ sosial hal kimi ictimai həyatın bir çox sahələrinə sirayət etmiş, dünyanın bir çox dövlətlərində dəhşətli bəlaya çevrilməkdədir.

Cəmiyyətin inkişafını ləngidən, insanların sağlamlığına və mənəviyyatına sarsıdıcı zərbə vuran narkomaniyaya qarşı mübarizənin gücləndirilməsi məqsədilə “Narkomanlığa və narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı tədbirlər haqqında” Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 1996-cı il 26 avqust tarixli 485 nömrəli Fərmanı ilə

Illicit drug trafficking and drug addiction are a very complex social danger in the modern world. The amount of damage that it endangered is very large and practically does not fit in any dimensions. This is the degradation of the identity of the drug user, the incitement of committing various offenses, the reduction of the material and technical potential of the society, the deterioration of the gene pool, and many others. The illicit trafficking of narcotics, which leads to increased crime, is also a source of terrorism, one of the most serious threats to international security. Narcotism has spread to many areas of public life, gradually spreading as a negative social phenomenon, and has become a terrible disaster in many countries.

Created by the Decree No. 485 of the National Leader Heydar Aliyev dated August 26, 1996 on "Measures against drug addiction and illicit trafficking of drugs" for the purpose of strengthening the fight against drug addiction, which destroys society's development and crushes the health and morality of people and the main task is to ensure the

yaradılmış və əsas vəzifəsi narkomanlığa və narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə sahəsində dövlət siyasətinin həyata keçirilməsini təmin etməkdən, bu sahədə dövlət orqanlarının və ictimai birliklərin fəaliyyətini əlaqələndirməkdən ibarət olan Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyası antinarkotik təbliğata xüsusi önəm vermiş, həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində narkotiklərlə mübarizə sahəsində müsbət nəticələr əldə edilmiş, həmçinin maarifləndirmə işinin əhatəsi genişləndirilmişdir.

Problemlə mübarizənin gücləndirilməsi üçün qanunvericilik bazası tamamilə təkmilləşdirilmiş, onun beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması istiqamətində xeyli iş görülmüşdür.

Belə ki, narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsi və narkomanlığın yayılması ilə mübarizə sahəsindəki münasibətləri tənzimləyən və ya bu sahə ilə bağlı olan 36 Qanun, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 13 Fərmanı, 53 Sərəncamı, Nazirlər Kabinetinin 23 qərarı, 5 sərəncam, Ali Məhkəmənin Plenumunun qərarları, o cümlədən müxtəlif orqanların birgə aktları qəbul edilmişdir.

Hazırda Azərbaycan Respublikası Prezidenti cənab İlham Əliyevin 2013-cü il 24 iyun tarixli 2966 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsinə və narkomanlığa qarşı mübarizəyə dair 2013-2018-ci illər üçün Dövlət Proqramı” Dövlət Komissiyası və aidiyyəti orqanlar tərəfindən uğurla icra olunmaqdadır. Dövlət Proqramının məqsədi ölkədə narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsinə və narkomanlığa qarşı mübarizənin gücləndirilməsi, antinarkotik təbliğat, narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsinin və narkomanlığın yayılmasının maarifləndirmə yolu ilə qarşısının alınması, narkomanlığa düçar olmuş şəxslərin müalicə edilməklə sağlam həyata qaytarılması, müalicə-bərpa sahəsindəki fəaliyyətin müasir dövrün tələblərinə uyğunlaşdırılması, bu sahədə qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi, cəza tədbirlərinin səmərəliliyinin öyrənilməsi üçün elmi və praktik araşdırmaların aparılması, beynəlxalq əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsindən və digər geniş miqyaslı məsələlərdən ibarətdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti cənab İlham Əliyevin ölkədə uğurla həyata keçirilən davamlı sosial-iqtisadi inkişaf strategiyası nəticəsində bir çox sahələrdə olduğu kimi nəqliyyat infrastrukturu təsərrüfatının yenidən qurularaq müasir dünya standartlarına çatdırılması istiqamətində mühüm işlər görülmüş və bunun nəticəsidir ki, hazırda Azərbaycan müasir nəqliyyat infrastrukturuna malik olmaqla beynəlxalq yük daşımalarda Avropa ilə Asiya arasında mühüm tranzit ölkəyə çevrilib. Narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə bağlı

implementation of the state policy in the field of combating drug addiction and illicit drug trafficking, the State Commission for the Prevention of Drug Addiction and Illicit Drug Trafficking, which combines the activities of state bodies and public associations in this area, has attached special importance to anti-narcotic propaganda and as a result of the measures taken, positive results have been achieved in the fight against drug trafficking and the scope of the enlightenment work has been expanded.

The legislative framework has been fully upgraded to address the problem, and much has been done to bring it into line with international standards. Thus, 36 laws regulating relations in the field of combating the illicit trafficking of narcotic drugs, psychotropic substances and their precursors and related to drug addiction, 13 decrees of the President of the Republic of Azerbaijan, 53 decrees, 23 decrees of the Cabinet of Ministers, 5 decrees, Decisions of the Plenum, including the joint act of various bodies have been adopted. Currently, the State Program for the 2013-2018 State Program on Combating Illicit Trafficking od Narcotic Drugs, Psychotropic Substances and Their Precursors and Drug Addiction approved by the President of the Republic of Azerbaijan Mr. Ilham Aliyev dated June 24, 2013, are being successfully implemented by the authorities.

The purpose of the State Program is to strengthen the fight against illicit trafficking of narcotic drugs, psychotropic substances and their precursors in the country, anti-drug propaganda, prevention of drug addiction and drug trafficking, returning to a healthy life with the treatment of drug addicts, convergence of treatment and rehabilitation activities to modern requirements, improving legislation in this area, conducting scientific and practical research to study the effectiveness of penalties, development of international cooperation and other large-scale issues.

As a result of the successful socio-economic development strategy implemented by the President of the Republic of Azerbaijan Mr. Ilham Aliyev, significant work has been done to restore the transport infrastructure to modern world standards and as a result Azerbaijan has become a major transit country between Europe and Asia, with

əsas problem də xaricdən ölkə ərazisinə qaçaqmalçılıq yolu ilə gətirilən narkotiklərlə bağlıdır. Bəlli olduğu kimi bu ilk növbədə Şərqdən Qərbə tranzit baxımından respublikanın əlverişli coğrafi mövqedə yerləşməsi ilə şərtlənir.

Sön dövrlər hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən də narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə işi gücləndirilmiş, narkotiklərin qeyri-qanuni daşınmasına qarşı birgə əməliyyatlar keçirilmiş, müxtəlif marşurutlar ilə narkotiklərin daşınması hallarının aşkarlanması üzrə məqsədyönlü iş davam etdirilmiş və cinayətkarlardan külli miqdarda narkotik vasitələr götürülmüşdür. Belə ki, təkcə 2016-2017-ci illər ərzində gömrük orqanları tərəfindən 4 fakt üzrə 1 ton 206 kiloqramdan artıq heroinin ölkə ərazisindən tranzit keçməklə qaçaqmalçılıq yolu ilə aparılmasına cəhdin qarşısı alınmışdır.

Azərbaycan bütün ümumbəşəri problemlərin vaxtında həll olunmasının tərəfdarı olduğunu, o cümlədən dünyada bütün insanlar üçün böyük təhlükə olan narkomaniya və narkobizneslə mübarizədə daim ön sıralarda gedəcəyini dəfələrlə bəyan etsə də, bir çox hallarda obyektiv səbəblərdən neqativ hallarla mübarizədə çətinliklər yaranır.

Ölkəmiz bu sahədəki problemlə ona böyük maddi və mənəvi ziyan vurmuş hərbi təcavüz –Ermənistan Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, torpaqlarının 20%-nin işğalı, dağıdılmış minlərlə yaşayış məskəninin mövcudluğu şəraitində mübarizə aparır. Ermənistanın apardığı etnik təmizləmə siyasəti nəticəsində Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ və onun ətrafında yerləşən 7 rayonu zəbt edilmişdir. BMT Təhlükəsizlik Şurasının 1993-cü ildə qəbul etdiyi 4 qətnaməyə baxmayaraq, Ermənistan silahlı qüvvələri işğalı bu günədək davam etdirdiyindən, Azərbaycanın İranla olan dövlət sərhədinin 132 kilometrlik hissəsi nəzarətsiz zonaya çevrilmişdir ki, həmin ərazilərdən də Avropaya və digər ölkələrə güclü narkotik axını həyata keçirilir. İşğal olunmuş və nəzarətdən çıxmış torpaqlarımızda ermənilər tərəfindən narkotik tərkibli bitkilərin becərilməsi, yeni növ narkotiklərin sintezi üzrə labaratoriyaların açılması, narkotiklərin istehsalı və tranzit bazasının yaradılması, onun satışından əldə edilən külli miqdarda gəlirin terrorçu qrupların yaradılması və təlim keçmələrinə istiqamətlənməsi təhlükənin miqyasını daha da artırır ki, bu da dünyanın bütün sivil ölkələrini düşündürməlidir. Çünki, bölgədə narkotiklərin kök salması, təkcə ölkə və region üçün yox, həm də digər dövlətlər üçün gələcəkdə qarşısıalınmaz qüvvəyə çevrilə bilər.

Belə təhlükələrlə üzləşməməyimiz üçünsə bütün cəmiyyət bilməlidir ki, narkomaniya – qarşısında bəşəriyyətin aciz qaldığı ən arzuolunmaz yoluxucu xəstəlik, sağlamlığın, mənəviyyatın, sevincin, səadətin, ən ülvi hisslərin, bir sözlə, insanlığın qənimidir. Ona görə də dinindən, dilindən, irqindən, milliyyətindən asılı olmayaraq hər bir bəşər övladının ən müqəddəs borcu – insanlığa qənim olan bu bəla

international transportations having modern transport infrastructure. The main problem with the illicit trafficking of narcotics is bringing of the drugs accross the country through drug smuggling from abroad. It is evident that this is primarily due to the fact that the republic is favorably located in the geographical position from the East to the West.

In recent years, law enforcement agencies have also strengthened the fight against illicit drug trafficking, joint operations against drug trafficking were carried out, purposeful work on detection of drug trafficking with various routes was continued and large amounts of drugs were seized from criminals. Thus, in 2016-2017 customs authorities prevented the smuggling of 1 ton 206 kilograms of heroin by transit across the country by 4 facts.

While Azerbaijan has repeatedly stated that it supports the resolution of universal problems, including the fact that it is always in the forefront of countering drug trafficking and drug trafficking, which is a major threat to all over the world in the world, in many cases there are difficulties with objective reasons for combating negative phenomena.

Our country is fighting with this problem in the codnition of Azerbaijan-Armenia Nagorno-Karabakh conflict, occupation of 20 % of its teritory, existence of destroyed thousands of settlements. As a result of Armenia's policy of ethnic cleansing, seven regions of Nagorno-Karabakh and its surroundings were seized.

Despite the four Un Security Council resolutions adopted in 1993, as Armenian armed forces's occupation continues up to date, the 132 km of the state border of Azerbaijan with Iran has become an uncontrolled zone and from these areas to Europe and to other countries, a strong drug flow is being carried out.

The cultivation of narcotic plants by Armenians in our occupied and uncontrolled lands, opening new types of narcotics synthesis labs, drug production and transit base, and large amounts of revenue from its sale to the creation of terrorist groups and training of terrorists further increase the scope of the threat should consider all civilized countries in the world. Because the rooting of drugs in the region can become an irreversible force not only for the country and region, but also for other states.

In order not to face such threats, the whole society should know that drug addiction is the most destructive disease to the health, morality, joy, happiness, and to the most subtle feelings of the people and to the destiny of humanity. Therefore, regardless of religion, language, race, or nationality, it is the most sacred duty of every human being - to fight actively with this tragedy. Because, by combining the efforts of progressive humanity that future generations will be able to be protected from the terrible danger of drug addiction.

ilə fəal mübarizə aparmaq olmalıdır. Çünki, yalnız mütərəqqi bəşəriyyətin səylərini birləşdirmə yolu ilə gələcək nəsilləri narkomaniyanın qorxunc təhlükəsindən qorumaq mümkün olacaqdır.

Beləliklə, ölkəmizdə narkomaniya ilə mübarizənin məhz dövlət və ümummili siyasət səviyyəsinə qaldırılması, narkomanlığın profilaktikasına və dəf edilməsinə son dərəcə ciddi əhəmiyyət verilməsi, Ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin narkotizmin hər cür təzahürünə qarşı prinsipal və barışmaz mövqeyi, narkomaniyanın dəf edilməsində dövlət və hüquq mühafizə orqanlarından konkret nəticələrin tələb edilməsi bu ümumbəşəri fəlakətin ərazimizdə yayılması təhlükəsinə Azərbaycanın bugünkü münasibətini xarakterizə edir.

Eyni zamanda Azərbaycan Respublikasının narkotik vasitələrin qanunsuz döviriyyəsinə və narkomanlığın yayılmasına qarşı mübarizə aparmağa hər cür əsası vardır. Ölkə Prezidentinin fədakar səyləri nəticəsində əldə edilmiş siyasi sabitlik, mütəşəkkil cinayətkarlıqla mübarizəyə dövlət nəzarəti, Azərbaycan xalqının qədim tarixi, milli adət və ənənələri, zəngin mədəniyyəti belə əsaslardandır.

Ümidvarıq ki, Azərbaycan dövlətinin adı çəkilən problemlə bağlı müəyyənləşdirdiyi strategiya uğurla reallaşdırılacaq, gənc nəslin sağlam və yüksək ideallar ruhunda tərbiyəsi, genefondumuzun qorunması istiqamətində bundan sonra da rasional addımlar atılacaqdır.

Thus, the promotion of fight against drug addiction in our country to the state and nation-wide levels of politics, giving importance to the prevention and suppression of drug addiction, the principal and irreconcilable position of the country's President Ilham Aliyev against any manifestation of drug trafficking, demanding specific results from state and law enforcement agencies in overcoming drug addiction, which characterizes the present attitude of Azerbaijan to the threat of spreading the world catastrophe in our territory.

At the same time, the Republic of Azerbaijan has every reason to combat drug trafficking and the spread of drug addiction.

Political stability gained through the selfless efforts of the President of the country, state control over the fight against organized crime, ancient history of the Azerbaijani people, national customs and traditions, rich culture are from these basis.

We hope that the strategy of the Azerbaijani state on the mentioned problem will be successfully implemented, future steps will be taken towards the upbringing of the younger generation in the spirit of healthy and high ideals and the protection of our gene.

Əli Həsənov - Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini, Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının sədri

Ali Hasanov – Deputy Prime Minister of the Republic of Azerbaijan, Chairman of the State Commissionon Finght against Drug Abuse and Illicit Trafficking of Drug

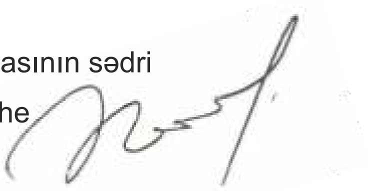

Hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri
Operational-search actions by law enforcement agencies

Hüquq-mühafizə orqanları müasir telekommunikasiya və informasiya vasitələrinin imkanlarından istifadə etməklə, qanunsuz idxal-ixrac və tranzit daşıma marşurutlarını birlikdə təhlil etmiş və həmsərhəd dövlətlərdəki narkoşəraitin ölkədaxili vəziyyətə təsirini nəzərə alaraq adekvat tədbirlər görmüş, həmçinin narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının ölkə ərazisinə qaçaqmalçılıq yolu ilə gətirilməsinin qarşısının alınması üçün bir sıra qabaqlayıcı profilaktik və əməliyyat-axtarış tədbirləri həyata keçirmişlər.

Hesabat dövrü ərzində **Daxili İşlər Nazirliyi, Dövlət Gömrük Komitəsi, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti, Dövlət Sərhəd Xidməti** və **Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidməti** tərəfindən ümumilikdə 1 ton 202 kq 065,799 qr müxtəlif növ narkotik vasitələr, o cümlədən 12.798 ədəd çətənə koluqanunsuz dövriyyədən çıxarılmışdır.

Using the opportunities of modern telecommunications and media, law-enforcement agencies had analyzed the illegal import-export and transit transportation routes and taking into account the impact of the situation in the border of country, adequate measures made, as well as, carried out a number of preventive and remedial measures and search operations in order to prevent the introduction of narcotic drugs, psychotropic substances and their precursors by smuggling.

During the reporting period, **the Ministry of Internal Affairs, the State Customs Committee, the State Security Service, the State Border Service** and **the Ministry of Justice's Penitentiary Service** removed from illegal trafficking 1 ton 202 kg 065.799 gram of various drugs and 12.798 cannabis bushes.

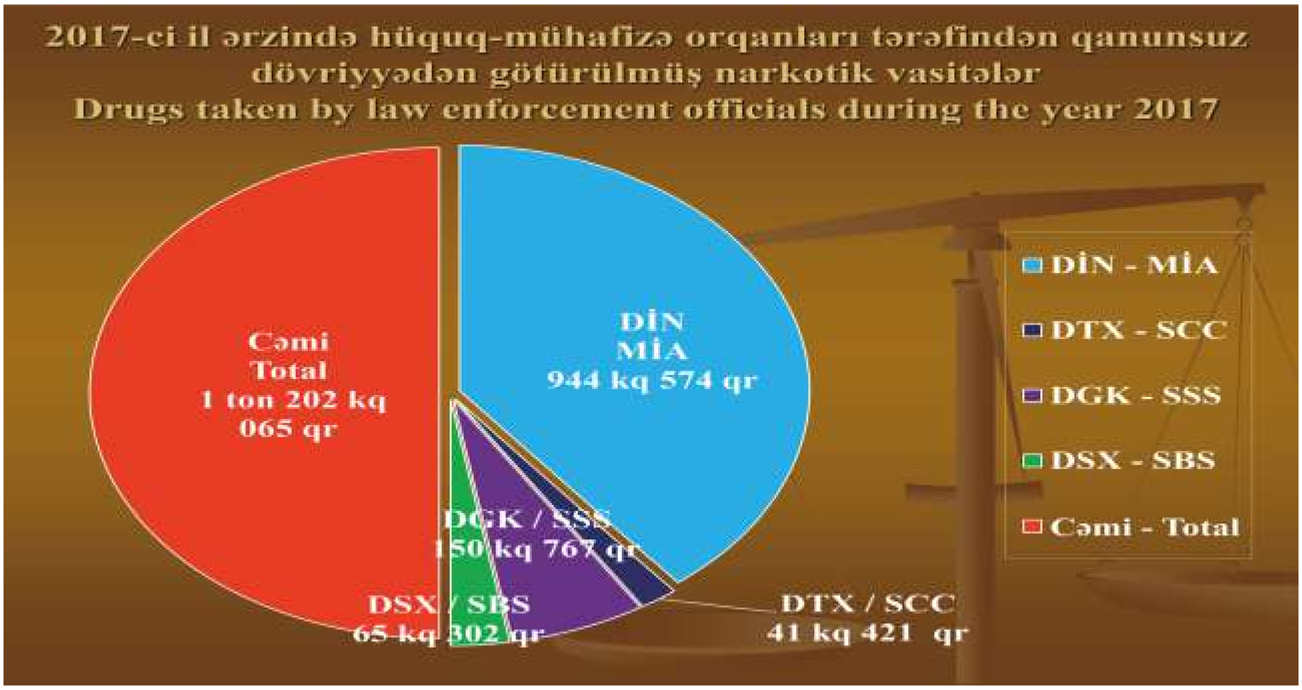

Müsadirə olunan narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və prekursorların 676 kq 226,576 qr marixuana (56%), 242 kq 419,444 qr tiryək (20%), 196 kq 786,845 qr heroin (16,4%), 20 kq 327,234 qr həşiş (1,6%), 66 kq 290,853 qr digərləri (6%), 14,847 qr kokain və 1645 ədəd həb, o cümlədən 2910 ədəd flakon mydrax (100%),1 kq 545,4 qr psixotrop maddə, 12 kq 793 qr güclü təsir edən maddə, 59 kq 391,1 qr zəhərli maddə, o cümlədən 12.830 ədəd çətənə kolu olmuşdur.

Among confiscated narcotic drugs, psychotropic substances and their precursors were 676 kg 226,576 gr of marijuana (56%), 242 kg 419,444 gr of opium (20 %), 196 kg 786,845 gr heroins (16.4 %), 20 kg 327, 234 gr hashis (1.6 %), 66 kg 290, 853 gr others, 14.847 gr cocaine and 1645 tablets, including 2910 vials of mydrax (100%), 1 kg of 545.4 grams of psychotropic substance, 12 kg 793 g of strong substance, 59 kg of 391.1 grams of toxic substances including 12.830 hemps.

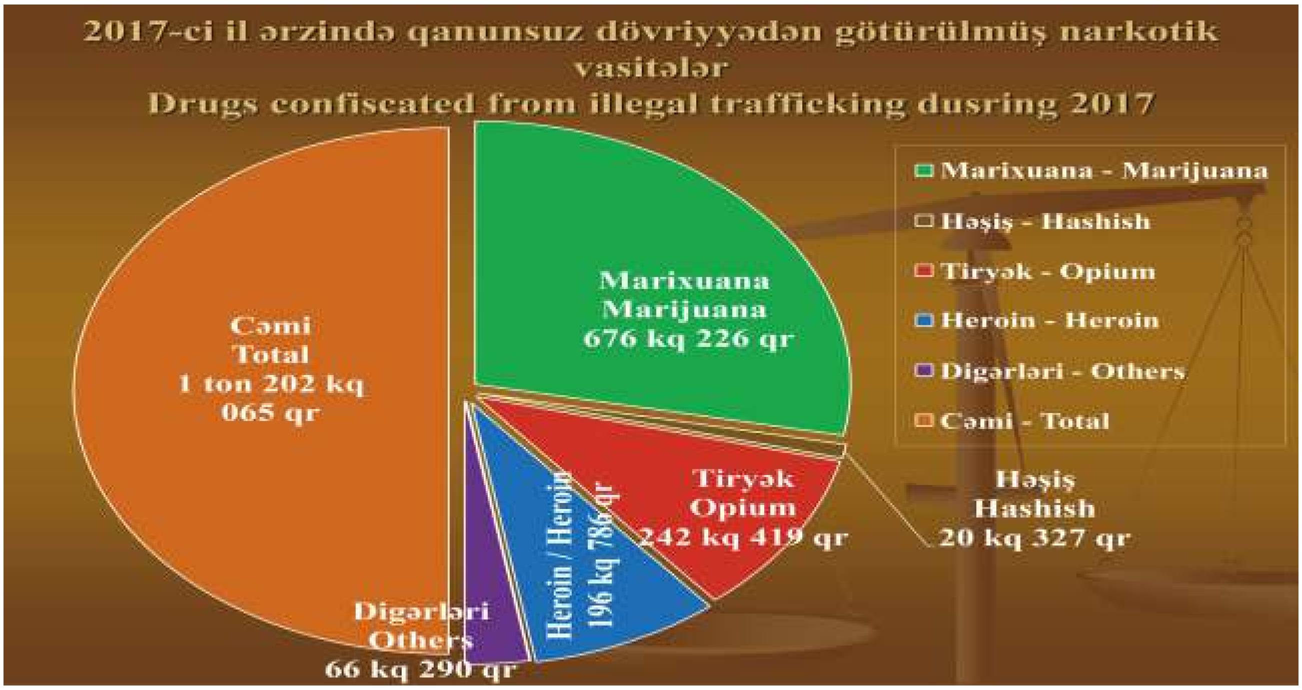

Qeyd: 14,487 qram kokain
Note: 14,487 grams of cocaine

2017-ci il ərzində hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən narkotiklərlə əlaqəli aşkar olunmuş cinayətlər və qanunsuz dövriyyədən müsadirə olunmuş narkotik vasitələr,psixotrop maddələr və onların prekursorları barədə
MƏLUMAT

During 2017, law enforcement officials discovered drug - related crimes and confiscated illegal turnover of drugs, psychotropic substances and their precursors, the
INFORMATION

	Cinayət faktları Criminal Cases	Müsadirə edilmiş narkotik vasitələr, psixotrop maddələr və onların prekursorlarının çəkisi və növləri Confiscated narcotic drugs, psychotropiv substances and their precursors and the types of weight					
		Heroin Heroin	Marixuana Marijuana	Həşiş Hashish	Tiryək Opium	Psixotrop maddələr, prekursorlar və digərləri Psychotropic substances, precursos and other	Cəmi Totally
Daxili İşlər Nazirliyi Ministry of Internal Affairs	2727	55 kq 959,3 qr	637 kq 135,7 qr	5 kq 598,2 qr	179 kq 650,2 qr	66 kq 231,5 qr	944 kq 574,9 qr
Dövlət Gömrük Komitəsi State Customs Committee	147	100 kq 278,9 qr	20 kq 245 qr	13 kq 488,7 qr	16 kq 680,5 qr	1 kq 070 qr	150 kq 767,3 qr
Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti State Security Service	8	8 kq 066 qr	16 kq 363,34 qr	-	16 kq 923,3 qr	1645 ədəd həb və 2910 ədəd flakon	41 kq 421,33 qr, 1645 ədəd həb və 2910 ədəd flakon
Dövlət Sərhəd Xidməti State Border Service	25	32 kq 482,645 qr	1 kq 853,886 qr	1 kq 240,334 qr	29 kq 725,404 qr	7 kq 532,352 qr	65 kq 302,269 qr
Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidməti Justice Ministry's Penitentiary Service	41	98,9 qr	35,1 qr	-	18,6 qr	1,8 qr	98,9 qr
Cəmi Totally	2907	196 kq 786,845 qr	676 kq 226,576 qr	20 kq 327,234 qr	242 kq 419,444 qr	66 kq 290,853 qr, 1645 ədəd həb və 2910 ədəd flakon	1 ton 202 kq 065,799 qr, 1645 ədəd həb və 2910 ədəd flakon

Qeyd 1: 41 fakt Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidməti tərəfindən aşkar edilmiş, təhqiqatı ərazi üzrə fəaliyyət göstərən polis orqanı tərəfindən aparılıb.
Note 1: The 41 cases were deleceted by the Prison Service, Ministry of Justice, the investigation conducted by the police authority in the area

Qeyd 2: Cinayət məsuliyyətinə 43 nəfər xarici ölkə vətəndaşı cəlb olunub və onlardan 140 kq-dan artıq narkotik vasitə və psixotrop maddələr götürülüb.
Note 2: 43 foreign nationals were involved in criminal responsibility and more than 140 kg of drugs and psychotropic substances were seized.

2016 / 2017-ci illər ərzində ölkə üzrə narkotiklərlə əlaqəli aşkar olunan faktlar və qanunsuz dövriyyədən götürülən narkotik vasitələr, psixotrop maddələr və onların prekursorları barədə müqayisəli cədvəl tərtib edilmişdir.

Comparative table drawn up during the years 2016/2017 on drug-related facts and narcotic drugs, psychotropic substances and their precursors taken from illicit trafficking of drugs

2016		2017	Fakt / Fact	%-lə
Cəmi / Total	**3411**	**2907**	**- 504**	**- 14,7**
Satış / Sale	888	897	-9	- 1
Saxlama / Storage	2221	1749	- 472	- 21,2
Əkin / Plantation	259	201	- 58	- 22,3
Digərləri / Others	43	60	+ 17	+ 28,3
Götürülmüş narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının miqdarı / Quantity of drugs, psychotropic substances and their precursors				
2016		**2017**	**Fərq / Difference**	
Cəmi / Total	**2 ton 150 kq (kg) (kg) 529,354 qr (gr) (gr)**	**1 ton 202 kq (kg) (kg) 065,799 qr (gr) (gr)**	**- 948 kq (kg) (kg) 463,555 qr (gr) (gr)**	
Marixuana / Marijuana	654 kq (kg) 081,557 qr (gr)	676 kq (kg) 226,576 qr (gr)	+22 kq (kg) 145,019 qr (gr)	
Həşiş / Hashish	42 kq (kg) 211,316 qr (gr)	20 kq (kg) 327,234 qr (gr)	- 21 kq (kg) 884,082 qr (gr)	
Tiryək / Opium	225 kq (kg) 544,966 qr (gr)	242 kq (kg) 419,444 qr (gr)	+ 16 kq (kg) 874,478 qr (gr)	
Heroin / Heroin	1 ton 186 kq (kg) 270,004 qr (gr)	196 kq (kg) 786,845 qr (gr)	- 1 ton 10 kq (kg) 516,841 qr (gr)	
Psixotrop maddələr və digərləri / Psychotropic substances and others	42 kq (kg) 400,711 qr (gr)	66 kq (kg) 290,853 qr (gr)	+ 23 kq (kg) 890,142 qr (gr)	

Ötən il ərzində hüquq - mühafizə orqanları tərəfindən cəmi 2907 fakt aşkar edilmişdir ki, onlardan 897-si satış məqsədilə qanunsuz olaraq narkotik vasitələri, psixotrop maddələri və ya prekursorları əldə etmə, saxlama, daşıma, göndərmə və ya satma, 1749-u satış məqsədi olmadan narkotik vasitələri, psixotrop maddələri və onların prekursorlarını qanunsuz olaraq əldə etmə və saxlama, 201-i qanunsuz olaraq narkotik xassəli bitkiləri kultivasiya etmə, 60-ı isə digərləri olmuşdur.

During the past year, a total of 2907 facts were discovered by law enforcement agencies, 897 of which are illegal drugs, psychotropic substances, and their precursors for the purpose of purchase, storage, transportation, shipping or sale, illegal purchase and storage of 1749 drugs, psychotropic substances and their precursors without the purpose of sale, 201 were categorized illegal cultivation of narcotic plants and 60 others

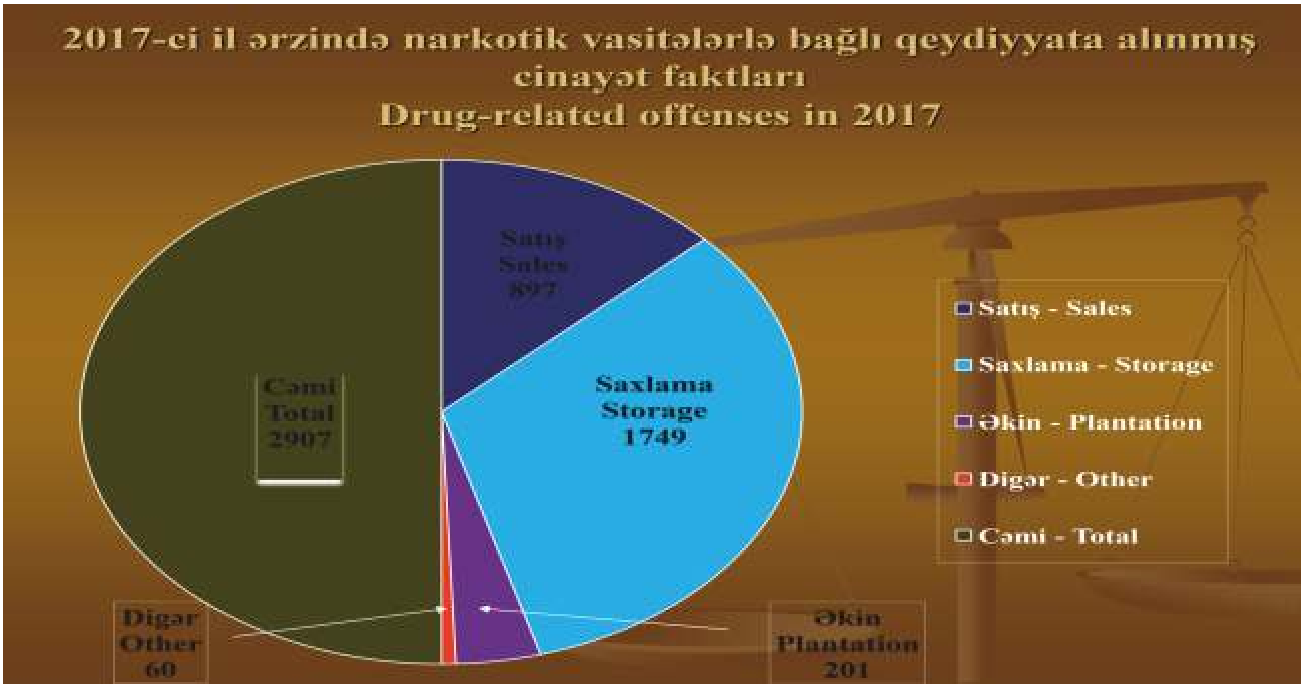

İl ərzində cinayət məsuliyyətinə 2487 nəfər cəlb olunmuşdur ki, onlardan 4 nəfəri 18 yaşadək, 189 nəfəri 18-25 yaşadək, 350 nəfəri 26-29 yaşadək, 1944 nəfəri 30 yaşdan yuxarı, o cümlədən 28 nəfəri fəhlə, 6 nəfəri qulluqçu, 1 nəfəri maddi məsul şəxs, 2 nəfəri nəqliyyat işçisi, 2 nəfər orta məktəb şagirdi, 2183 nəfər işləməyənlər, 2451 nəfər kişilər, 36 nəfər qadınlar, 936 nəfər təkrar cinayət törətmişlər, 50 nəfəri nəfəri isə əvvəllər xüsusi qeydiyyatda olanlardır.

During the year, 2487 people were involved in criminal liability, of whom 4 were under 18, 189 were between 18 and 25, 350 people were aged 26-29, 1944 were over 30, including 28 workers, 6 employees, 1 responsible person, 2 transport workers, 2 middle school pupils, 2183 unemployed, 2451 men, 36 women, 936 people committed repeated crimes, and 50 of them previously registered.

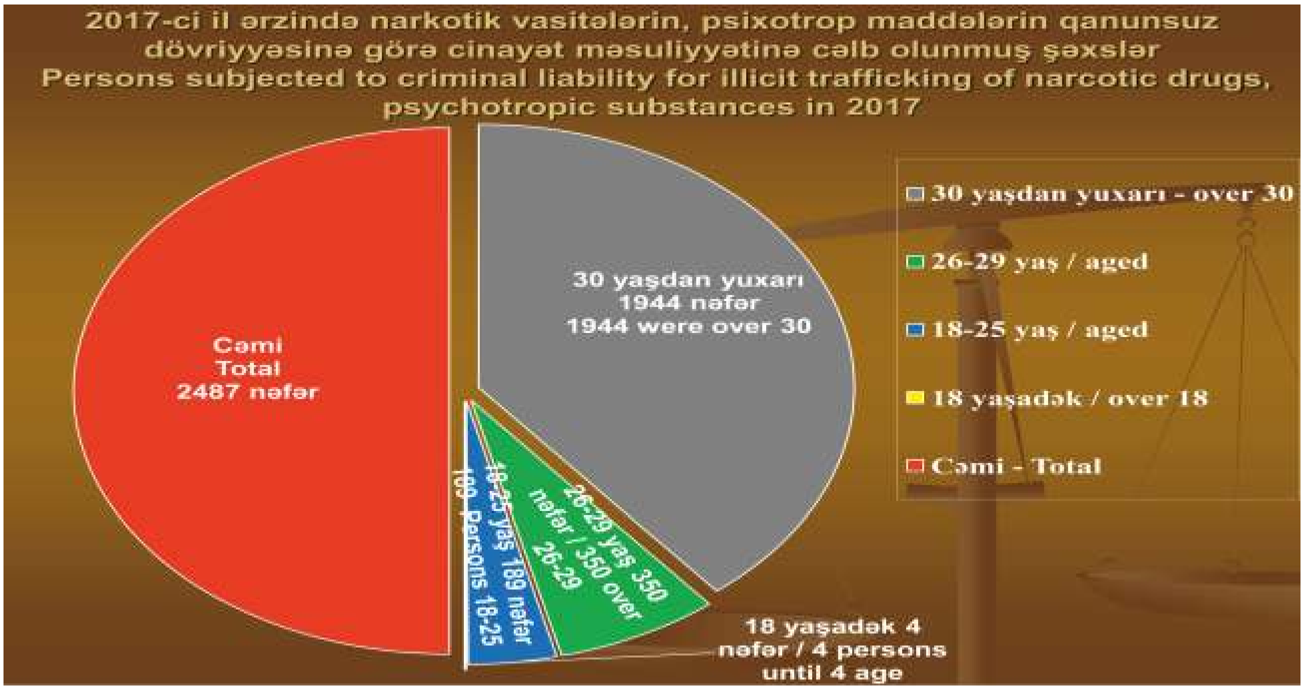

Məsuliyyətə cəlb olunmuş 44 nəfər xarici ölkə vətəndaşlarından 140 kq-dan artıq müxtəlif növ narkotik vasitələr götürülmüşdür. Əcnəbilərin 23 nəfər İran İslam Respublikası, 10 nəfər Rusiya, 6 nəfər Gürcüstan, 2 nəfər Türkiyə, 2 nəfər Qazaxıstan, 1 nəfər isə Əfqanıstan vətəndaşı olmuşdur.

More than 140 kg of different types of drugs were taken from 44 foreign nationals.There were 23 foreigners from the Islamic Republic of Iran, 10 from Russia, 6 from Georgia, 2 from Turkey, 2 fom Ghazakhstan and one from Afghanistan.

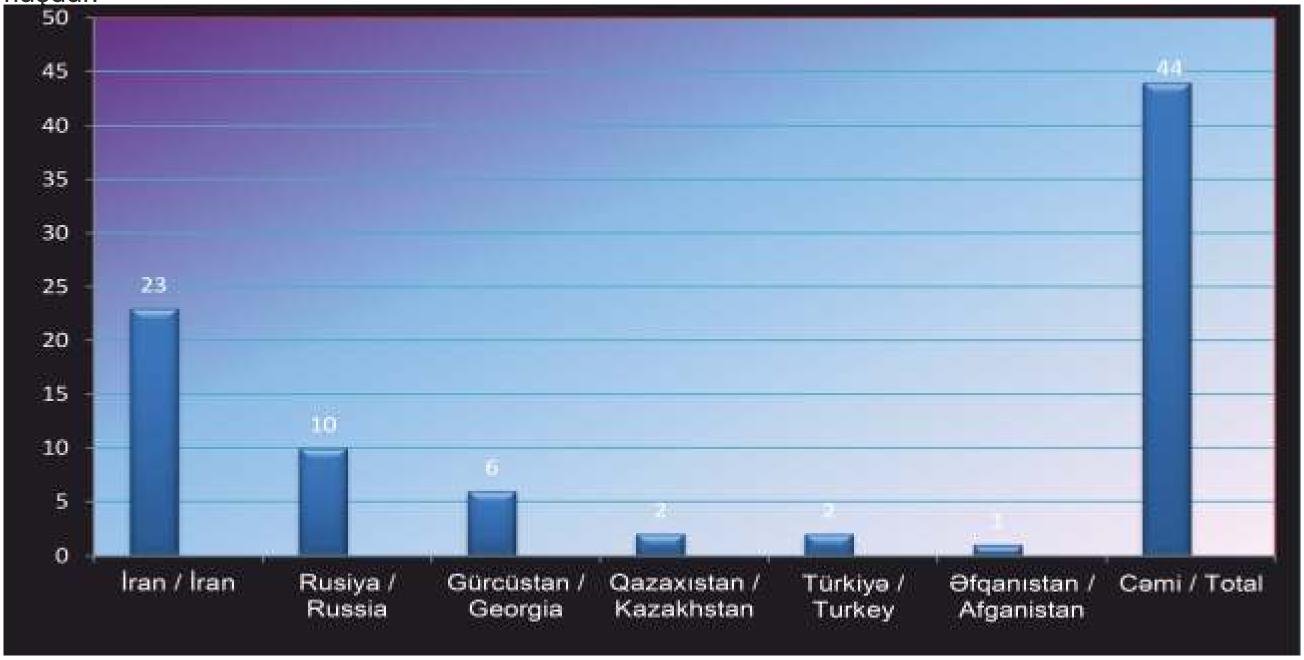

Daxili İşlər Nazirliyi tərəfindən 2727 fakt üzrə (41 fakt Ədliyyə Nazirliyi Penitensiar Xidməti tərəfindən aşkar edilmiş, təhqiqatı ərazi üzrə fəaliyyət göstərən polis orqanı tərəfindən aparılmış) 944 kq 574,9 qr narkotik vasitələr və psixotrop maddələr (637 kq 135,7 qr marixuana, 5 kq 598,2 qr həşiş, 179 kq 650,2 qr tiryək, 55 kq 959,3 qr heroin, 66 kq 216,5 qr digərləri, 14,847 qr kokain, o cümlədən 364,9 qr psixotrop maddə, 4 kq 111,2 qr güclü təsir edən maddə, 43 kq 476,6 qr zəhərli maddə və 12.830 ədəd çətənə kolu);

Ministry of Internal Affairs on 2727 facts revealed (41 facts revealed by the Ministry of Justice's Penitentiary Service, the investigation was carried out by the police operating on the territory) 944 kg 574.9 grams of drugs and psychotropic substances (637 kg 135.7 gr marihuana, 5 kg 598.2 kg hashish, 179 kg 650.2 gram opium, 55 kg 959.3 grams of heroin, 66 kg 216.5 grams, 14.847 grams of cocaine, including 364.9 gr psychotropic substance, 4 kg 111.2 gr of strong substance, 43 kg of 476.6 grams of toxic substance and 12.830 collar leaf).

Dövlət Gömrük Komitəsi tərəfindən 147 fakt üzrə 150 kq 767,3 qr (2 fakt üzrə Naxçıvan Muxtar Respublikası DGK tərəfindən 93 kq 688,1 qr heroin, o cümlədən 6 fakt aidiyyəti hüquq-mühafizə orqanları ilə birgə aşkar edilmiş) narkotik vasitələr və psixotrop maddələr (13 kq 488,7 qr həşiş, 16 kq 680,5 qr tiryək, 20 kq 245 qr marixuana, 100 kq 278,9 qr heroin, 74,2 qr digərləri), o cümlədən 995,8 qr psixotrop maddə, 15 kq 914,5 qr zəhərli maddə, 6 kq 459,1 qr güclü təsir edən maddə);

The State Customs Committee on 147 facts revealed 150 kg 767.3 grams (on 2 facts 93 kg 688.1 gr of heroin revealed by the SCS of the Nakhchivan Autonomous Republic, the other 6 facts revealed in joint operation with related law enforcement agencies) drugs and psychotropic substances (13 kg 488.7 gr of hashish, 16 kg of 680.5 grams of opium, 20 kg of 245 g of marijuana, 100 kg of 278.9 grams of heroin, 74.2 g others), including 995.8 grams of psychotropic substances, 15 kg 914, 5 g of toxic substance, 6 kg 459.1 grams of strong effect).

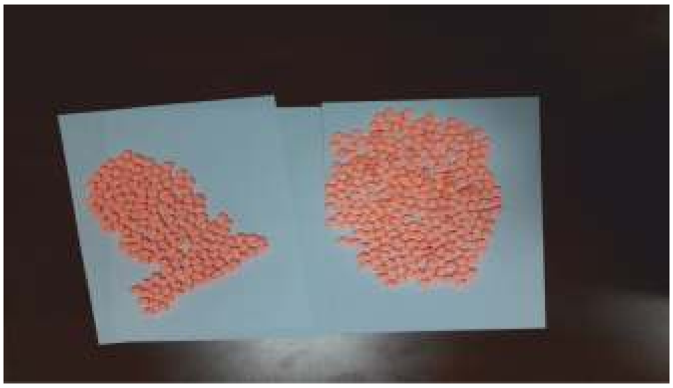

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti tərəfindən narkotik vasitələrin qaçaqmalçılığı və qanunsuz dövriyyəsinə qarşı keçirilmiş tədbirlər nəticəsində 8 fakt üzrə 41 kq 421,33 qr narkotik vasitələr və psixotrop maddələr (8 kq 066 qr heroin, 16 kq 363,34 qr tiryək, 16 kq 991,99 qr marixuana, o cümlədən 1517 ədəd ekstazi həb, 100 ədəd həb metadon, 28 ədəd həb reqobolin (lirika), 2910 ədəd flakon mydrax 100% güclu təsiredici maddə);

The State Security Service took actions against drug smuggling and illicit trafficking and on 8 facts revealed 41 kg 421.33 grams of drugs and psychotropic substances (8 kg 066 grams of heroine, 16 kg 363.34 grams of opium, 16 kg 991.99 gr of marijuana, including 1517 pieces of ecstasy pills, 100 pill methadone, 28 tablet rebabolins, 2910 bottles of mydrax 100% active ingredient).

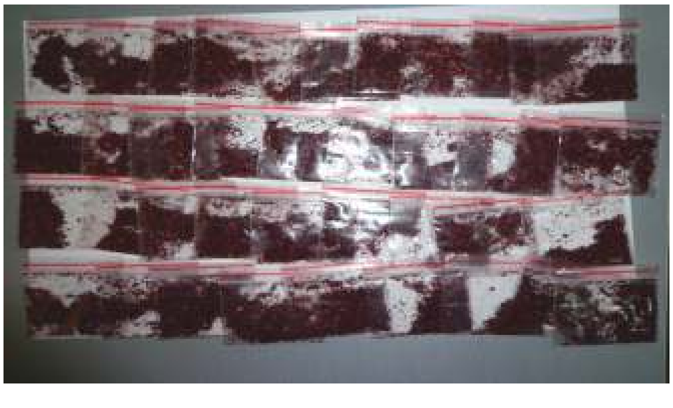

Dövlət Sərhəd Xidməti 25 fakt üzrə (əksər hallarda İran İslam Respublikasından Azərbaycan Respublikasına) 65 kq 302,269 qr narkotik vasitələr və psixotrop maddələr (32 kq 482,645 qr heroin, 29 kq 725,404 qr tiryək,1 kq 240,334 qr həşiş, 1 kq 853,886 qr marixuana, o cümlədən 6018,3 qr psixotrop maddə, 1514,052 qr metamfetamin)

The State Border Service discovered 25 facts (majority of the facts are related with the traficking from Iran Islamic republic to the Republic of Azerbaijan). During these investigations 65 kg 302, 269 gr narcotics (32 kg 482, 645 gr heroin, 29 kg 725, 404 opium, 1 kg 853,886 gr marijuana, 1 kg 240,334 gr hashis, including 6018.3 grams of psychotropic substance, 1514, 052-gram methamphetamine) were removed from the illegal traficking.

Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidməti 41 fakt üzrə 98,9 qr narkotik vasitələr (35,1 qr marixuana, 18,6 qr tiryək, 43,4 qr heroin, 1,8 qr digərləri, 1,1 qr psixotrop maddə, 2,8 qr güclü təsir edən maddə) qanunsuz dövriyyədən çıxarılmışdır.

The Penitentiary Service of the Ministry of Justice reported that 98.9 grams of drugs (35.1 grams of marijuana, 18.6 grams of opium, 43.4 gr of heroin, 1.8 g others, 1.1 gr psychotropic substance, 2.8 g affected substance) was withdrawn from illegal circulation.

Ədliyyə Nazirliyinin Məhkəmə Ekspertizası Mərkəzində hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən qanunsuz dövriyyədən çıxarılmış narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının mənbəyinin və nümunələrarası əlaqələrinin müəyyən edilməsi və s. barədə 3.772 ekspertiza keçirilmişdir ki, onlardan 2.227-si sintetik, 1.545-i bitki mənşəli narkotik vasitələr olmuşdur. 2017-ci il ərzində penitensiar müəssisələrdə saxlanılan, narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsinə görə məhkum olunmuş şəxslərin sayı 5.570, məhkəmələr tərəfindən narkomaniyadan məcburi müalicə təyin edilmiş məhkumların sayı isə 2.923 nəfər təşkil etmişdir.

Həmçinin, Nazirliyin Tibb baş idarəsi tərəfindən narkomaniyaya görə məcburi müalicə müəssisələrində Həkim-Məsləhət Komissiyası 104 səyyar iclas keçirərək 1.212 məhkumdan 1.112-nə məcburi müalicənin davam etdirilməsinə rəy verilmişdir. Eyni zamanda komissiya 5-i ağır xəstə, 41-i əlil, 21-i 60 yaşdan yuxarı olduğu üçün məcburi müalicənin tətbiq edilə bilinməməsi barədə, 33 nəfərin isə məcburi müalicəsinin tamamlamaq mümkün olmadığına görə Səhiyyə Nazirliyinin nəzdində fəaliyyət göstərən ixtisaslaşdırılmış tibb müəsissələrində davam etdirilməsi barədə müvafiq tibbi rəylər verilmişdir.

3,772 examinations were conducted in the Judicial Expertise Center of the Ministry of Justice on the identification of source and samples of narcotic drugs, psychotropic substances and their precursors withdrawn from illicit trafficking, and 2,282 of them were synthetic, 1,545 herbal remedies. The number of persons convicted of drug trafficking and psychotropic substances kept in penitentiary institutions by 2017 was 5,570 and the number of prisoners who were subjected to compulsory treatment by the courts amounted to 2,923. Also, the Medical Advisory Board of the Ministry has provided 104 consultations with the Physician Advisory Commission for compulsory treatment of drug addicts for 1,212 prisoners out of 1,112 convicts were given reccomendations of the continuation of compulsory treatment.

At the same time, the Commission recommended about the impossibility of compulsory treatment of 5 people that are seriously ill, 41 are disabled, and 21 are under 60 years of age, 33 of them have been provided with relevant medical assessments on the continuation of compulsory treatment in specialized medical institutions operating under the Ministry of Health.

2017-ci ildə ekspertiza olunan narkotik vasitələrin sayı, növü, miqdarı və çəkisi barədə

Information on the number, type, quantity and weight of drugs examined in 2017

N°	Növü / Type	Miqdarı (ədədlə) / Amounts (units)	Çəkisi / weight
1.	Marixuana / Marijuana	1169	1 ton (tones) (ton (tones)es) 286 kq (kg) (kg) 289,124 qr (gr) (gr)
2.	Həşiş qətranı / Hashish	89	19 kq (kg) 413,871 qr (gr)
3.	Çətənə (kannabis) / Hemp (cannabis)	266	2 ton (tones) 392 kq (kg) 745,66 qr (gr)
4.	Xaş-xaş bitkisi / A herbaceous plant	3	2 kq (kg) 610 qr (gr)
5.	Xaş-xaş kütləsi / Poppy mass	1	12,37 qr (gr)
6.	Sintetik kannabinoidlər (spice) / Synthetic kannabinoid (spice)	17	440,411 qr (gr)
7.	Heroin / Heroin	1392	111 kq (kg) 490,362qr (gr)
8.	Tiryək / Opium	345	257 kq (kg) 398,807 qr (gr)
9.	Metadon / Methadone	71	185,467 qr (gr)
10.	Metamfetamin / Methamphetamine	83	3 kq (kg) 575,152 qr (gr)
11.	Kokain / Cocaine	3	16,537 qr (gr)
12.	MDA, MDMA (ekstrazi) / MDA, MDMA (extras)	11	252,151 qr (gr)
13.	Farmpreparatlar (psixotrop və güclü təsir edən dərman preparatları) / Farm medicines	312	88 ədəd psixotrop – 1 kq (kg) 259,186 qr (gr) 224 ədəd güclü təsir edən- 22 kq (kg) 738,937 qr (gr)
14.	Prekursorlar (kalium permanqanat) / Precursors (potassiumpermanganate)	10	3 kq (kg) 457,167 qr (gr)

Ekspertiza olunan narkotik vasitələrin sayı, növü, miqdarı və çəkisi barədə digər məlumtlar Daxili İşlər Nazirliyinin müvafiq qurumu tərəfindən ekspertizadan keçirilmişdir.

2017-ci il ərzində meşə və çöllük sahələrdə yabanı halda bitmiş 448 ha 66,98 sot sahədən **174 ton 420 kq 537 qr** (375 min 115 ədəd) narkoxassəli bitkilər Daxili İşlər Nazirliyinin təşkilatçılığı və Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin, Dövlət Sərhəd Xidmətinin və digər aidiyyəti qurumların iştirakı ilə yığılaraq müvafiq qaydada məhv edilmişdir.

Other information on the number, type, quantity and weight of narcotic drugs was examined by the relevant body of the Ministry of Internal Affairs.

In 2017, forested and deserted areas grown within 448 ha 66.98 bar area the 174 tons 420 kg 537 grams (375 thousand 115 units) of narcotic plants have been abolished in accordance with the relevant rules by the organization of the Ministry of Internal Affairs and with the participation of the Ministry of Agriculture, the Ministry of Ecology and Natural Resources, the State Border Service and other relevant bodies.

Bu ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 27 ton 29 kq artma deməkdir.

This is 27 tons 29 kg more than in the corresponding period of last year.

Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının İşçi qrupunun təşkilatçılığı ilə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 6 oktyabr tarixli 181 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq müsadirə edilmiş narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının məhv edilməsi Qaydası"nın və Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının müvafiq Sərəncamının tələblərinə uyğun olaraq, ötən ilin iyun ayında Müsadirə edilmiş külli miqdarda narkotik vasitələri, psixotrop maddələri və onların prekursorlarını Məhvetmə Komissiyası tərəfindən Bünyad Sərdarov adına "Maşınqayırma Zavodu"nun inzibati ərazisində 276 məhkəmə hökmü ilə barəsində məhvetmə qərarı qəbul edilmiş 467 kq-dan artıq müxtəlif növ narkotik vasitələr, o cümlədən 2979 ədəd psixotrop maddələr və 8700 ədəd çətənə kolu aidiyyəti təşkilatların və kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələrinin iştirakı ilə yandırma yolu ilə məhv edilmişdir.

According to the "Rules of the destruction of confiscated narcotic drugs, psychotropic substances and their precursors in accordance with the legislation of the Republic of Azerbaijan" and the relevant order of the State Commission for Combating Drug Trafficking and Drug Trafficking, by the organization of **the Working Group of the State Commission on fight against Drug Abuse and Illicit Trafficking of Drugs** and approval of the Cabinet of Ministers of the Republic of Azerbaijan dated October 6, 2005 No. 181, in June of last year, a large amount of drugs, psychotropic substances and their precursors were seized by the Commission for Destruction in the administrative territory of the "Machine Building Plant" named after Bunyard Sardarov for the disposal of more than 467 kg of different types of drugs, including 2979 pieces of psychotropic substances and 8700 hemp colonies were destroyed by burning with the participation of organizations and mass media representatives.

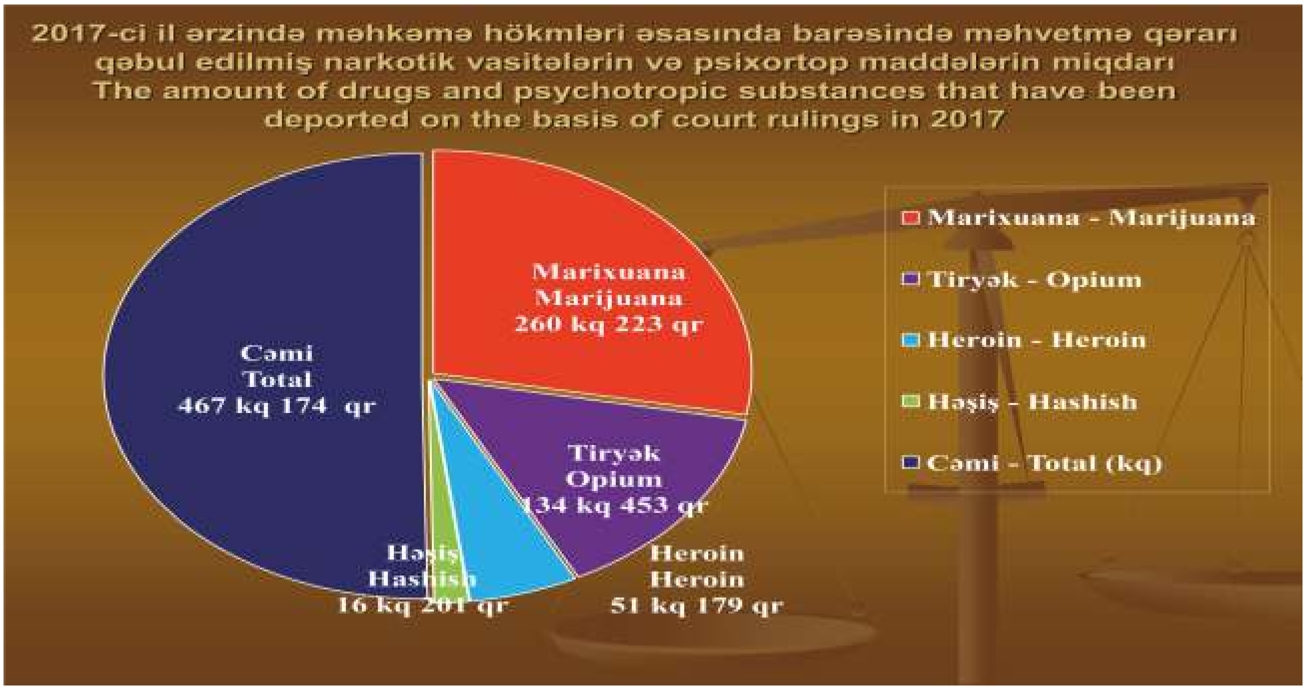

Qeyd: 39,583 qram kokain
Note: 39,583 grams of cocaine

Narkotik vasitələrin "qarabazar"da qiyməti / Price of drugs in "black market"			
Narkotik vasitələrin 1 kq dəyəri ABŞ valyutası ilə (minimum/ maksimum) / Price of 1 kg of narcotic drugs in US currency (minimum / maximum)			
		01.01.2018-ci il tarixə olan vəziyyət / The situation up to 01.01.2018	
		minumum	**maksimum**
Topdan / Wholsale	Tiryək / Opium	3000	7000
	Heroin / Heroine	15000	20000
	Marixuana / Marijuana	5000	8000
	Həşiş / Hashish	2500	4000
Pərakəndə / Retail	Tiryək / Opium	10000	15000
	Heroin / Heroine	40000	50000
	Marixuana / Marijuana	8000	12000
	Həşiş / Hashish	6000	8000

Dünyada narkotiklərlə bağlı vəziyyətə dair təhlil

Narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsi və narkomanlıq müasir dünyada son dərəcə mürəkkəb ictimai təhlükəli hadisədir. Cinayətkarlığın artmasına səbəb olan narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsi eyni zamanda terrorizmin maliyyə mənbəyi olmaqla beynəlxalq təhlükəsizliyə ən ciddi təhdidlərdən biri kimi çıxış edir.

Narkotiklər və Narkomaniya üzrə Avropa Monitorinq Mərkəzi (EMCDDA)-nın son məruzəsinə əsasən avropa gəncləri arasında son illər kannabisin istifadəsi daha geniş yayılmışdır. Belə ki, 15-34 yaş həddində olanlar 14 milyon, bu isə avropada ümumi narkoistifadəçilərin 11,2% -i təşkil edir.

Dünya miqyasında narkotik maddə istifadəsi səbəbiylə ən az 190.000 erkən ölümün baş verdiyi və bu əsasən ağır narkotik hesab edilən opioidlərin istifadəsi ilə bağlıdır. Narkotik vasitələrin istifadəsinin sağlamlığa təsiri barədə dəhşətli nəticələr də İİV, hepatit və tüberküloz ilə əlaqəli hallarda da müşahidə edilir. İnyeksion yolla narkotiklərdən istifadə sağlamlıq üçün ən ciddi fəsadlara səbəb olub. Dünyada təxminən 12 milyon insan iynə vasitəsi ilə narkotik istifadə edir, onların arasında səkkiz nəfərdən biri (1.6 milyon) HİV, yarıdan çoxu isə (6.1 milyon) hepatit C daşıyıcısıdır. Ümumiyyətlə, narkotik istifadə edən insanlar arasında Hepatit C-dən ölənlər HİV-dən ölənlərdən daha çoxdur.

Son bir neçə il ərzində dünyanın 60%-dən çox ölkəsində satın alınması yalnız reseptlər vasitəsilə mümkün olan dərman preparatlarının, xüsusilə narkotik təsiri olan sakitləşdiricilərin və trankvilizatorların (məsələn, benzidiozepin) sui-istifadəsində nəzərəçarpan artım müşahidə olunmuşdur. Sui-istifadə hallarının ən çox müşahidə olunduğu region Şimali Avropadır.

Opioid kateqoriyasına daxil olan narkotik vasitələrdən (heroin və tiryək) istifadə son zamanlar Avropa regionunda azalma ilə müşahidə olunur. Belə ki, qitə əhalisinin yaşlanması və daha yüngül narkotik vasitələrə, xüsusilə “ekstazi” və digər yüngül təsirli həblərə üstünlük verilməsi opioid kateqoriyalı narkotik vasitələrə tələbatı azaltmışdır. Buna baxmayaraq Şimali Amerika, Cənub-Qərbi Asiya və Mərkəzi Asiya regionunda isə opioid kateqoriyalı narkotik vasitələrdən istifadədə artım olmuşdur. Beləliklə, opium dünyada hələ də ən çox istifadə olunan narkotik vasitə olaraq qalır.

Kokainin qanunsuz dövriyyəsinin ənənəvi marşrutu olan Kolumbiya-Braziliya-Avropa və Kolumbiya-Şimali Amerika marşrutu Kolumbiya-Sakit okean adaları-Asiya marşrutu ilə əvəzlənmişdir.

Kolumbiya hələ də kokain istehsalında qlobal lider olaraq qalmaqdadır. Kokaindən cəmiyyətin daha çox varlı təbəqəsi istifadə edir. İqtisadi cəhətdən inkişaf etmiş Avropa ölkələrində və Honq-Konqda kokain istifadəsində kəskin artım müşahidə olunur.

An analysis of the drug situation in the world

Drug trafficking and drug addiction are a very complex social danger in the modern world. The illicit trafficking of narcotics, which leads to increased crime, is also a source of terrorism, one of the most serious threats to international security.

According to the latest report of the European Monitoring Center for Drugs and Drug Addiction, the use of cannabis has become widespread among European youth in recent years. Thus, 15-34 years old are 14 million, 11.2% of the total number of drug users in Europe.

At least 190,000 early deaths are due to the use of drugs all over the world and this is mainly due to the use of opioids, which are considered to be a heavy drug. Terrible consequences for the effects of drug use on health are also observed in cases of HIV, hepatitis and tuberculosis. The use of injectable drugs has led to serious health complications.Approximately 12 million people worldwide use injection drugs, including one in eight (1.6 million) HIV and more than half (6.1 million) are hepatitis C carriers. Generally, those who have died of Hepatitis C among those who use drugs are more than those who have died of HIV.

Over the last few years, over 60% of the world's population has seen a significant increase in the use of only possible recipes for drug-related drugs, especially those with sedative drugs and tranquilizers (eg benzidiozepine). The region where the most common abuse cases are observed is the Northern Europe. The use of drugs (heroin and opium) in the category of opioids has recently been decreased in the European region.

Thus, the aging population of the continent and preference for lighter drug, especially "ecstasy" and other lightweight pills, have reduced the demand for opioid category drugs. Nevertheless, there has been an increase in opioid use of drugs in North America, South-West Asia and Central Asia. Thus, opium remains the most widely used drugs in the world.

Colombia-Brazil-Europe and Colombia-North America route, the traditional route of cocaine trafficking, has been replaced by the Colombian-Pacific Islands-Asia route. Colombia still remains a global leader in cocaine production. Cocaine users are from more wealthy category of society.

Thus, the aging population of the continent and preference for lighter drug, especially "ecstasy" and other lightweight pills, have reduced the demand for opioid category drugs. Nevertheless, there has been an increase in opioid use of drugs in North America, South-West Asia and Central Asia. Thus, opium remains the most widely used drugs in the world.

Bunun əvəzində İran ərazisindən keçməklə İraqa, oradan isə Yaxın Şərq ölkələrinə heroin ixracı artmışdır.

Son illərdə Afrikanın artan önəmi xüsusilə Şərqi Afrika ölkələrində müsadirə edilmiş heroinin miqdarının artmasının əsas səbəbi böyük həcmdə əfqan heroininin gəmi ilə Hind okeanı üzərindən Şərqi və Cənubi Afrikaya qaçaqmalçılıq yolu ilə daşınmasıdır. Bununla yanaşı kokainin Atlantik okeanı vasitəsilə Avropaya qaçaqmalçılıq yolu ilə daşınmasında Afrika dənizi əsas tranzit yoldur.

BMT-nin Narkotiklər və Cinayətkarlıq İdarəsinin məlumatında bildirilir ki, hal-hazırda qlobal heroin bazarında dünya üzrə istehlak olunan heroin (340 ton) və müsadirə olunan heroin birlikdə 430-450 ton təşkil edir. Myanmadan və Laos Xalq Demokratik Respublikasından 50 ton opium (tiryək), Əfqanıstandan 380 ton heroin və morfin, tiryək istehsal olunur. Bunun cəmi 5 tonu Əfqanıstanda istehlak edilir və müsadirə olunur, qalan 375 ton qonşu ölkələr vasitəsilə dünya bazarına ötürülür..

Balkanlar və şimal xətti Əfqanıstanın Rusiya və Qərbi Avropa bazarına çıxışı üçün əsas koridordur. Balkan xətti – İran (tez-tez Pakistanla da), Türkiyə, Yunanıstan və Bolqarıstandan Cənub-Şərqi Avropadan keçməklə Qərbi Avropa bazarına çıxır. Şimal xətti əsasən Tacikistan və Qırğızıstandan (yaxud Özbəkistan və Türkmənistandan) keçərək Qazaxıstana və Rusiya Federasiyasına çatır.

Müşahidəyə əsasən, qlobal səviyyədə narkotik vasitələrin ticarəti ilə məşğul olan cinayətkar qruplar son illər narkotik vasitələrin su nəqliyyatı vasitəsilə daşınmasına üstünlük verir. UNODC tərəfindən həyata keçirilən Qlobal Konteynerlərə Nəzarət Proqramı məhz bu tendensiyanın yaratdığı təhlükələrin qarşısının alınması üçün həyata keçirilir.

Məlumatlara əsasən çətənə qətranının ən çox müsadirə olunduğu ərazi Şimali Afrikadı və bu region üzrə ən çox müsadirə Əlcəzairdə və Mərakeşdə həyata keçirilmişdir.

Colombia-Brazil-Europe and Colombia-North America route, the traditional route of cocaine trafficking, has been replaced by the Colombian-Pacific Islands-Asia route. Colombia still remains a global leader in cocaine production. Cocaine users are from more wealthy category of society.

There is a sharp increase in the use of cocaine in economically developed European countries and Hong Kong. Recently, cocaine market has grown in some Asian countries.Thus, 900 kilograms in Sri Lanka in 2016 and 500 kilograms of cocaine were seized in Djibouti in 2017.

Due to the decrease in heroin users in Europe there is a decrease in the heroin exportation from Afghanistan to the Balkan region. Instead, heroin exports from Iran to Iran and from there to the Middle East have increased.

The growing significance of Africa in recent years, particularly in Eastern African countries, has been a major contributor to the smuggling of a large Afghan hero through the Indian Ocean to East and South Africa. At the same time, African sea is the main transit route for smuggling cocaine through Europe through the Atlantic Ocean.

According to the United Nations Office on Drugs and Crime, currently heroin (340 tons) and heroin used and confiscated worldwide are 430-450 tons in the global heroin market. 50 tons of opium (opium) from Myanmar and the People's Democratic Republic of Laos, of Afghanistan, 380 tons of heroin and morphine, opium are produced.

The Balkans and the North are the main corridors for the Afghan access to the Russian and Western European markets. The Balkan line goes to the Western European market through Iran (often with Pakistan), Turkey, Greece and Bulgaria through Southeastern Europe. The northern route is mainly from Tajikistan and Kyrgyzstan (or Uzbekistan and Turkmenistan) to Kazakhstan and the Russian Federation. According to observations, criminal groups dealing with drug trafficking at the global level prefer to transport narcotics through water transport in recent years.

UNODC's Global Container Control Program is designed to prevent the dangers caused by this trend. According to the data, the most expropriated area of the hemp layer was North Africa and the most confiscated area were Algeria and Morocco.

2017-ci ilin ilk yarısında ələ keçirilən narkotiklərlə əlaqədar məlumatlar
Cədvəl №1

Data on drugs seized in the first half of 2017
Table №1

	Verilən faktların sayı / The number of facts given	Tutulanların sayı / The number of detainees
Qazaxıstan / Kazakhstan	113	178
Qırğızıstan / Kyrgyzstan	171	175
Tacikistan / Tajikistan	68	97
Cəmi / Total:	352	451

2017-ci ilin ilk yarısında Mərkəzi Asiya Regional İnformasiya və Əlaqələndirmə Mərkəzində olan məlumata görə Tacikistan, Qırğızıstan, Qazaxıstan ərazisinə narkotikın qanunsuz dövriyyəsi ilə bağlı 352 fakt qeyd olunub. Göstərilən faktlar üzrə 451 şəxs saxlanılıb, qanunsuz dövriyyədən 14 ton 480,6 kq narkotik və psixotrop maddə çıxarılıb.

In the first half of 2017, Central Asian Regional Information and Coordination Center reported 352 cases of illegal drug trafficking in Tajikistan, Kyrgyzstan, and Kazakhstan. According to the facts 451 persons were detained, 14 tons 480.6 kg of drugs and psychotropic substances were withdrawn from illicit trafficking.

Tiryək / opium	Prekursorlar / precursors	Kannabis / cannabis	Sintetik maddə / Synthetic substance	Cəmi / Total
332,970 kq (kg)	554,32 kq (kg)	13m 588,2 kq (kg)	4,074 kq (kg)	14m 480,6 kq (kg)

Tiryək qrupu

2017-ci ilin ilk yarısında Tacikistan, Qırğızıstan, Qazaxıstanın səlahiyyətli orqanları tərəfindən Tiryək qrupundan qanunsuz dövriyyədə 73 fakt aşkarlanıb, 93 nəfər saxlanılıb və 332,297 kq narkotik maddə aşkarlanıb.

Opium Group

In the first half of 2017, Tajikistan, Kyrgyzstan, and Kazakhstan's competent authorities, 73 cases were discovered in the illegal operation of the opium group, 93 detained and 332,297 kg of drugs were found.

Morfin / Morphine	Xaş-xaş / Poppy	Tiryək / Opium	Heroin / Heroine	Tiryək qrupuna dair / On the opium group
0,5 kq (kg)	10,5 kq (kg)	176,58 kq (kg)	145,38 kq (kg)	332,970 kq (kg)

Kannabis qrupu

2017-ci ilin 6 ayı ərzində səlahiyyətli orqanlar tərəfindən Tacikistan, Qırğızıstan, Qazaxıstan ərazisində Kannabis qrupunun qanunsuz dövriyyəsi ilə bağlı 293 fakt aşkarlanıb, 340 nəfər saxlanılıb, qanunsuz dövriyyədən 13 ton 588,2 kq kannabis qrupundan narkotik maddə çıxarılıb.

Cannabis group

During 6 months of 2017, competent authorities detected 293 facts related to illegal circulation of Cannabis group in Tajikistan, Kyrgyzstan and Kazakhstan, 340 people were detained, 13 tons 588.2 kg of drugs were withdrawn from illegal circulation.

Həşiş / Hashish	Marixuana / Marijuana	Həşiş yağı / Hashish oil	Kannabis qrupu / Cannabis group
798 kq (kg)	12 t 789,8 kq (kg)	0,348 kq (kg)	13 m 588,2 kq (kg)

Tacikistan Respublikası

MARİƏM məlumat mərkəzindən daxil olan məlumata görə Tacikistan ərazisində narkotik maddələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə bağlı 2017-ci ilin ilk 6 ayında 77 fakt aşkarlanıb, 97 şəxs saxlanılıb, 657 kq narkotik, psixotrop maddə dövriyyədən çıxarılıb.

Republic of Tajikistan

According to the information provided by the MARIAM Information Center, in the first six months of 2017, about 77 cases were detected in the territory of Tajikistan, 97 people were detained, 657 kg of drugs and psychotropic substances were withdrawn from circulation.

Kannabis qrupu / Cannabis group	Tiryək qrupu / Opium group	Digərləri / Others
482,5 kq (kg)	170,5 kq (kg)	4,6 kq (kg)

Qırğızıstan Respublikası

Qırğızıstan ərazisində 2017-ci iln ilk yarısında 183 qanunsuz narkotik maddənin dövriyyəsi faktı aşkarlanıb, 175 şəxs saxlanılıb, qanunsuz dövriyyədən 10 ton 733 kq narkotik maddə çıxarılıb.

Republic of Kyrgyzstan

In the first half of 2017 in Kyrgyzstan, 183 cases of drug trafficking were detected, 175 persons were detained, 10 tons 733 kg of drugs were withdrawn from illegal turnover.

Kannabis qrupu / Cannabis group	Tiryək qrupu / Opium group	Digərləri / Others
10 t 089,7 kq (kg)	78,554 kq (kg)	564,935 kq (kg)

Qazaxıstan Respublikası

CARİCC məlumat mərkəzində daxil olan məlumata görə Qazaxıstan Respublikasında narkotik maddələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə bağlı 2017-ci ilin ilk 6 ayında 119 fakt aşkarlanıb, 178 nəfər saxlanılıb, qanunsuz dövriyyədən 54 ton 861 kq narkotik maddə çıxarılıb.

Republic of Kazakhstan

According to information available at the CARICCC Information Center, in the first six months of 2017, 119 cases of drug trafficking were found in the Republic of Kazakhstan, 178 were detained, 54 tons 861 kg of drugs were seized from illegal turnover.

Kannabis qrupu / Cannabis group	Tiryək qrupu / Opium group	Digərləri / Others
3 t 016 kq (kg)	73,433 kq (kg)	1,054 kq (kg)

2017-ci il ərzində dünyada narkotiklərlə bağlı vəziyyətə dair statistik göstəricilər barədə məlumat

Information on statistical indicators on drug trafficking in the world in 2017

Dünya əhalisinin narkotik vasitələrdən istifadə ilə əlaqədar faiz nisbəti Percentage of population associated with drug use worldwide	5,2 %
Dünyada narkotik vasitələrdən istifadə edən əhalinin sayı The number of people using drugs worldwide	250 milyon nəfər 250 million
Narkotik vasitə istifadəçiləri arasında kanabis istifadəçilərinin ümumi sayı Total number of cannabis users among drug users	180 milyon nəfər 180 million
Opiat tərkibli narkotik vasitə istifadəçilərinin sayı The number of opiate drug users	17 milyon nəfər 17 million
İynədən istifadə ilə narkotik vasitələrdən istifadə edənlərin sayı The number of drug users with injection	12 milyon nəfər 12 million
İynədən istifadə etməklə narkotik vasitələrdən asılılıq yaranmış HİV viruslu xəstələrin sayı The number of HIV-infected patients who have been addicted to narcotics using injection	1,6 milyon nəfər 1,6 million
Narkotik vasitədən dozadan artıq istifadə nəticəsində ölüm hallarının statistik göstəricisi Statistics of deaths as a result of overdosage of drugs	207 min 400 nəfər 207 thousands 400 person

Narkotik maddələrin istifadəsi üzrə aparıcı ölkələr (15-64 yaş arası əhalinin nisbəti göstərilmişdir)

Marixuana / Marijuana	Kokain / Cocain	Ekstazi / Ecstasy	Amfetamin / Amphetamine
Danimarka (36.5%) Denmark (36.5%)	Böyük Britaniya (7.7%) Great Britain (7.7%)	Böyük Britaniya (7.3%) Great Britain (7.3%)	BöyükBritaniya (11.9%) Great Britain (11.9%)
Fransa (30.6%) France (30.6%)	İspaniya (7.0%) Spain (7.0%)	Çexiya (7.1%) Czech Republic (7.1%)	Danimarka (6.9%) Denmark (6.9%)
Böyük Britaniya (30.1%) Great Britain(30.1%)	İtaliya (6.6%) Italy (6.6%)	İrlandiya (5.4%) Irland (5.4%)	Norveç (3.6%) Norway (3.6%)
İtaliya (29.3%) Italy (29.3%)	İrlandiya (5.3%) Irland (5.3%)	İspaniya (4.4%) Spain (4.4%)	İrlandiya (3.5%) Irland (3.5%)

Qeydiyyatda olan narkotik istifadəçiləri

Səhiyyə Nazirliyinin verdiyi məlumata əsasən 2017-ci il ərzində 2115 nəfər narkotik istifadəçisi qeydə alınmaqla xəstələrin ümumi sayı 30131 nəfərə çatmışdır (Bakı şəhəri üzrə 12061 nəfər). Onlardan 25139-u dispanser, 4992-si profilaktik, 1031-i anonim qeydiyyatda olanlardır. İstifadəçilər arasında 18 yaşa qədər 5 nəfər, 595-i qadın, 212 nəferi toksikomanlar, həmçinin ötən il ərzində qeydiyyata götürülənlərin 1566-sı dispanser, 549-u profilaktik olmuşdur. 2017-ci ildə qeydiyyatdan çıxanların ümumi sayı 1432 (488-i dispanser, 944-i profilaktik) nəfərdir.

Registered drug users

According to the information provided by the **Ministry of Health**, the total number of patients registered in 2017 by the number of drug users reached 30,131 (12061 in Baku). Of these, 25139 are dispensaries, 4992 prophylactics and 1031 anonymous. Among the users are 5 people under the age of 18, 595 women, 212 Toxicants, and 1566 in the past year as dispensaries and 549 as prophylactic. The total number of registered in 2017 is 1432 (488 dispensaries, 944 prophylactic).

İnyeksion narkotik istifadəçilərinin sayı 21038 nəfər təşkil edir. Onlardan 470 nəferi qadındır.
The number of injecting drug users is 21038. 470 of them are women.

Məlumatlar / Data	Ümumi say / Total number	Onlardan dispanser qeydiyyatında olanlar / Registered in the dispensary	Onlardan profilaktik qeydiyyatında olanlar / Prophylactic registration	Anonimlər / Anonymous
Narkomanların ümumi sayı / Total number of drug addicts	30131 nəfər (persons)	25139 nəfər (persons)	4992 nəfər (persons)	1031 nəfər (persons)
Qadınların ümumi sayı / Total number of women	595 nəfər (persons)	450 nəfər (persons)	145 nəfər (persons)	–
Toksikomanların ümumi sayı / Total number of toxicants	212 nəfər (persons)	207 nəfər (persons)	5 nəfər (persons)	–
Qeydiyyata götürülənlərin ümumi sayı / Total number of registered persons	2115 nəfər (persons)	1566 nəfər (persons)	549 nəfər (persons)	–
Qeydiyyatdan çıxanların ümumi sayı / Total number of unregistered persons	1432 nəfər (persons)	488 nəfər (persons)	944 nəfər (persons)	–

Yaş qrupları üzrə   Age groups

Məlumatlar / Data	Ümumi say / General number	Onlardan dispanser qeydiyyatında olan / Dispancery registerd	Onlardan profilaktik qeydiyyatında olan / Profilactics registered
14 yaş (age)	-	-	-
15-17 yaş (age)	5	1	4
18-24 yaş (age)	1566	1259	307
25-29 yaş (age)	4225	3416	809
30-34 yaş (age)	4463	3634	829
35-39 yaş (age)	4657	3794	863
40-44 yaş (age)	3707	3022	685
45-49 yaş (age)	3408	2794	614
50-54 yaş (age)	2891	2458	433
55-59 yaş (age)	2275	2019	256
60-64 yaş (age)	1872	1721	151
65 yaş və yuxarı (age an up)	1062	1021	41

Kənd əhalisi   Country people

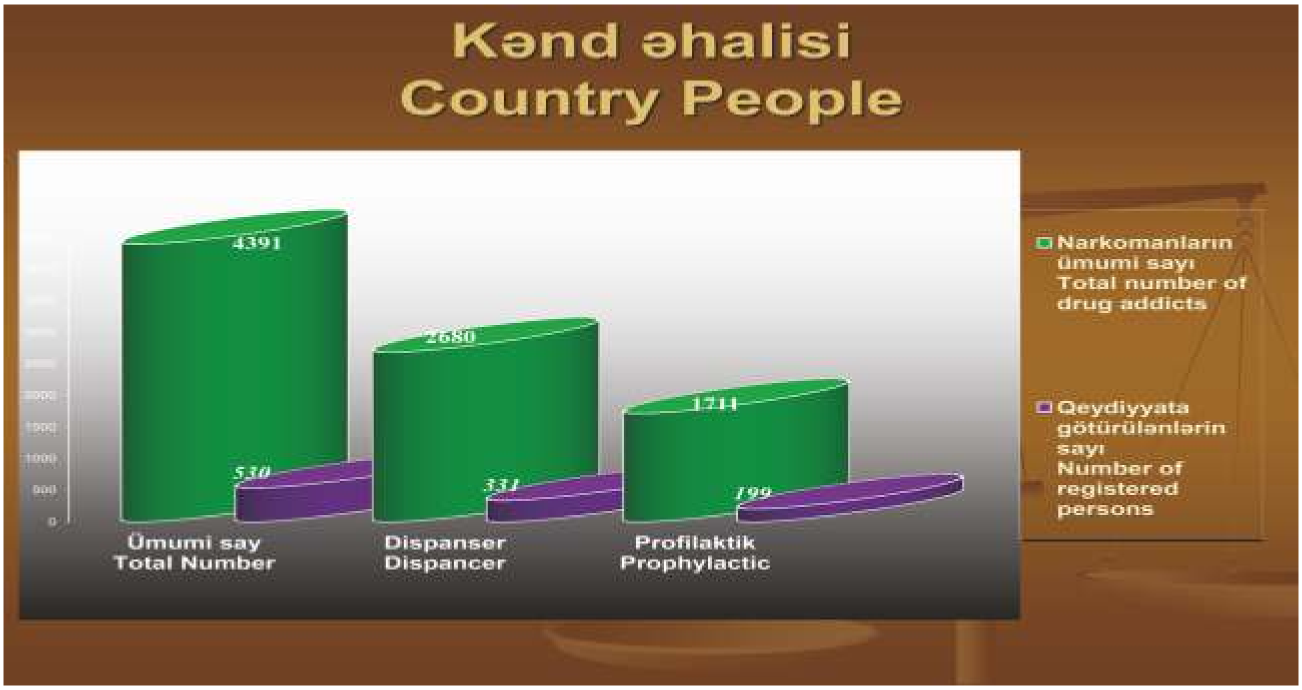

Məlumatlar / Data	Ümumi say / General number	Onlardan dispanser qeydiyyatında olanlar / Registered in the dispensary	Onlardan profilaktik qeydiyyatında olanlar / Prophylactic registration
Narkomanların ümumi sayı / Total number of drug addicts	4391 nəfər	2680 nəfər	1711 nəfər
Qeydiyyata götürülənlərin sayı / Number of registered persons	530 nəfər	331 nəfər	199 nəfər

2007-2017-ci illər ərzində Respublika Narkoloji Mərkəzində qeydiyyatda olan narkomanlar barədə

Məlumat

Information about registered drug addicts in the Republican Narcological Center within 2007-2017

İnformation

MÜALİCƏ

Əvvəlki illərdə olduğu kimi, İİV-infeksiyasının ölkədə yayılması əsasən yüksək riskli qrupa aid olan inyeksion narkotiklər istifadəçiləri hesabına baş verir.

Belə ki, Azərbaycan vətəndaşları arasında 2017-ci ildə aşkar olunan İİV-ə yoluxma halların 15,6 %-i, ümumilikdə isə 1992-01.01.2018-ci il tarixədək yoluxma halların 46,0%-i infeksion narkotik istifadəsi nəticəsində baş vermişdir. Ümumilikdə 1987-ci ildən İİV-infeksiyası aşkar olunmuş 6755 nəfərdən 3064 xəstə (45,3%) inyeksion narkotik istifadəçisi olmuşdur ki, onların da 2265 nəfəri (74,7%) dispanser qeydiyyatına götürülmüşdür. Eyni zamanda ölkədə İİV-ə narkomanların yeni yoluxma hadisələrinin sayında azalma müşahidə olunur. 2017-ci ildə aşkarlanmış 570 nəfər İİV-li şəxslərin 87 nəfəri (15,2%) İNİ-lər olmuşdur.

Səhiyyə Nazirinin “Respublika Narkoloji Mərkəzində insan immun çatışmamazlığı virusunun infeksiyası üzrə könüllü məsləhət və müayinə məntəqəsinin yaradılması barədə” 22/I-ŞH saylı 16.07.2011-ci il tarixli əmrinə əsasən 14.07.2011-ci il tarixdən Respublika Narkoloji Mərkəzində insanın immun çatışmamazlığı virusunun infeksiyası üzrə könüllü məsləhət və müayinə məntəqəsi yaradılmışdır. Respublika Narkoloji Mərkəzində 2017-ci il ərzində müayinədən 2857 nəfər keçmişdir. Onlardan 107 nəfərdə İİV yoluxması aşkar olunmuş, təsdiq edilməsi üçün QİÇS-lə Mübarizə Mərkəzinə göndərilmişdir. 81 nəfərdə bu diaqnoz təsdiqlənmişdir.

TREATMENT

As in previous years, the spread of HIV-infection in the country is mainly due to injection drug users, which belong to a high risk group.

Thus, 15.6% of HIV cases revealed in 2017 among Azerbaijani citizens and 46.0% of all cases of infection during 1992-01.01.2018 occurred as a result of infectious drug use. In total, 3064 patients (45.3%) of the 6755 HIV-infected have been injecting drug users since 1987, of whom 2,655 (74.7%) have been registered for dispensary registration.At the same time, there is a decline in the number of new cases of drug addicts in HIV in the country. Of the 570 people identified in 2017, 87 (15.2%) of IDUs were IDUs.

According to the decree of 22/I-SHH numbered in 16.07.2011 on "On establishment of voluntary counseling and examination center for infection of human immunodeficiency virus in Republican Narcological Center", since 14.07.2011, at the Republican Narcological Center, a voluntary counseling and examination center for the human immunodeficiency virus infection has created. In the Republican Narcological Center, 2857 people have been examined in 2017. 107 of them were found HIV-infected and sent to the Anti-AIDS Center for approval. This diagnosis was confirmed in 81 patients.

Azərbaycanda İİV-ə yoluxmuş şəxslərin yaş qrupu və cinsi mənsubiyyəti üzrə bölünməsi (1987-01.01.2018) / Division by affiliation of HIV-infected individuals by sex and age group in Azerbaijan (1987-01.01.2018).

Yaş Qrupu / Age group	*Azərbaycan vətəndaşları / Citizens of Azerbaijan*						*Əcnəbilər / Foreigners*						*Cəmi İİV-ə yoluxmuş şəxslər / Total HIV-infected persons*					
	Cəmi / Total		**Kişi / Man**		**Qadın / Women**		**Cəmi / Total**		**Kişi / Men**		**Qadın / Women**		**Cəmi / Total**		**Kişi / Men**		**Qadın / Women**	
	Say / Number	%	**Say / Number**	%	**Say / Number**	%	**Say / Number**	%	**Say / Number**	%	**Say / Number**	%	**Say / Number**	%	**Say / Number**	%	**Say / Number**	%
0–14	**132**	2,0%	**63**	1,0%	**69**	1,1 %	**1**	0,5%			**1**	0,5%	**133**	2,0 %	**63**	0,9 %	**70**	1,0 %
15–18	**24**	0,4%	**4**	0,06%	**20**	0,3 %							**24**	0,4 %	**4**	0,0 6%	**20**	0,3 %
19–24	**526**	8,0%	**229**	3,5%	**297**	4,5 %	**24**	11,1%	**12**	5,5%	**12**	5,5%	**550**	8,1 %	**241**	3,6 %	**309**	4,6 %
25–29	**1122**	17,2%	**746**	11,4%	**376**	5,8 %	**31**	14,3%	**21**	9,7%	**10**	4,6%	**1153**	17, 1%	**767**	11, 4%	**386**	5,7 %
30–39	**2648**	40,5%	**2075**	31,7%	**573**	8,8 %	**84**	38,7%	**58**	26,7%	**26**	12,0%	**2732**	40, 4%	**2133**	31, 6%	**599**	8,9 %
40–49	**1575**	24,1%	**1287**	19,7%	**288**	4,4 %	**55**	25,3%	**51**	23,5%	**4**	1,8%	**1630**	24, 1%	**1338**	19, 8%	**292**	4,3 %
50–59	**377**	5,8%	**274**	4,2%	**103**	1,6 %	**14**	6,5%	**11**	5,1%	**3**	1,4%	**391**	5,8 %	**285**	4,2 %	**106**	1,6 %
60 ≤	**59**	0,9%	**46**	0,7%	**13**	0,2 %	**3**	1,4%	**2**	0,9%	**1**	0,5%	**62**	0,9 %	**48**	0,7 %	**14**	0,2 %
Naməlum	**75**	1,1%	**54**	0,8%	**21**	0,3 %	**5**	2,3%	**5**	2,3%			**80**	1,2 %	**59**	0,9 %	**21**	0,3 %
Cəmi	**6538**	100%	**4778**	73,1%	**1760**	26,9 %	**217**	100%	**160**	74%	**57**	26%	**6755**	100 %	**4938**	73, 1%	**1817**	26,9 %

Azərbaycanda İİV-ə yoluxmuş şəxslərin yoluxma yolları üzrə bölünməsi (1987-01.01.2018) / Infection pathway of HIV-infected people in Azerbaijan (1987-01.01.2018)																			
Yoluxma yolları / Infections		***Azərbaycan vətəndaşları / Citizens of Azerbaijan***						***Əcnəbilər / Foreigners***						***Cəmi İİV-ə yoluxmuş şəxslər / Total HIV-infected persons***					
		Cəmi / Total		Kişi / Men		Qadın / Women		Cəmi / Total		Kişi / Men		Qadın / Women		Cəmi / Total		Kişi / Men		Qadın / Women	
		Say / Number	%	Say / Number	%	Say / Number	%	Say / Number	%	Say / Number	%	Say / Number	%	Say / Number	%	Say / Number	%	Say / Number	%
Parenteral yolla / Parenterally	inyeksion narkotik istifadəsi / Injection drug use	3006	46,0%	2951	45,1%	55	0,8%	57	26,3%	49	22,6%	8	3,7%	3063	45,3%	3000	44,4%	63	0,9%
	Donor qanı / Donor blood	1	0,0%			1	0,0%							1	0,01%			1	0,01%
	Cəmi : / Total :	**3007**	46,0%	**2951**	45,1%	**56**	0,9%	**57**	26,3%	**49**	22,6%	**8**	3,7%	**3064**	45,4%	**3000**	44,4%	**64**	0,9%
Cinsi yolla / Sex	heteroseksual kontakt / heterosexual contact	2757	42,2%	1228	18,8%	1529	23,4%	110	50,7%	65	30,0%	45	20,7%	2867	42,4%	1293	19,1%	1574	23,3%
	homoseksual kontakt / homosexual contact	148	2,3%	148	2,3%			4	1,8%	4	1,8%			152	2,3%	152	2,3%		
	Cəmi : / Total :	**2905**	44,4%	**1376**	21,0%	**1529**	23,4%	**114**	52,5%	**69**	31,8%	**45**	20,7%	**3019**	44,7%	**1445**	21,4%	**1574**	23,3%
Anadan uşağa ötürülmə / Maternal		118	1,8%	58	0,9%	60	0,9%	1	0,5%			1	0,5%	119	1,8%	58	0,9%	61	0,9%
Naməlum / Unknown		508	7,8%	393	6,0%	115	1,8%	45	20,7%	42	19,4%	3	1,4%	553	8,2%	435	6,4%	118	1,7%
Cəmi : / Total :		**6538**	100%	**4778**	73,1%	**1760**	26,9%	**217**	100%	**160**	73,7%	**57**	26,3%	**6755**	100%	**4938**	73,1%	**1817**	26,9%

2017-ci il ərində Azərbaycanda İİV-ə yoluxmuş şəxslərin yoluxma yolları üzrə bölünməsi: / Infection paths of the HIV-infected people in Azerbaijan in 2017

Yoxlama yolu / Way of infection	Cəmi İİV-ə yoluxanlar / Total HIV infection				Onlardan Azərbaycan vətəndaşları / Azerbaijani citizens											
					Cəmi / Total				Bakı / Baku				Naxçıvan / Nakhchivan			
	Say / Number	onlardan qadınlar / Women	ümumi saydan 15-49 yaşda / Aged 15-49 in total	15-49 yaşda qadınlar / Women aged 15-49 years	Say / Number	onlardan qadınlar / Women	ümumi saydan 15-49 yaşda / Aged 15-49 in total	15-49 yaşda qadınlar / Women aged 15-49 years	Say / Number	onlardan qadınlar / Women	ümumi saydan 15-49 yaşda / Aged 15-49 in total	15-49 yaşda qadınlar / Women aged 15-49 years	Say / Number	onlardan qadınlar / Women	ümumi saydan 15-49 yaşda / Aged 15-49 in total	15-49 yaşda qadınlar / Women aged 15-49 years
anadan uşağa ötürülməklə / Maternal	10	6			10	6							1			
heteroseksual kontakt nəticəsində / heterosexual contact	334	167	296	152	324	163	288	148	64	24	57	21	4	2	3	2
homoseksual kontakt nəticəsində / homosexual contact	38		37		37		36		15		14		2		2	
inyeksiyon narkotik istifadəsi nəticəsində / injection drug use	87	1	70	1	87	1	70	1	17	1	14	1				
Yoluxma yolu müəyyən olmayan / unknown path of infection	101	35	83	28	101	35	83	28	25	12	22	11	6	2	5	2
Cəmi / Total	570	209	486	181	559	205	477	177	121	37	107	33	13	4	10	4
o cumlədən 15-24 yaşda olan hamilə / Equally, pregnant at 15-24 years old	5				5				1							

İl ərzində 15 qeydiyyata alınan uşaqlardan 10 AUÖ yolu ilə yoluxub, 4 nəfərin yoluxma yolu məlum deyil, bir nəfər isə heteros eksual yolu ilə yoluxub. / During the year, 15 registered children were infected by 10 AU, 4 were infected, and one was heterosexual.

Zərərin azaldılması

Zərərin azaldılması proqramı çərçivəsində, İİV-müsbət İNİ-in əvəzedici metadon terapiyaya cəlb edilməsi davam etdirilmişdir. 2009-cu ilin may ayından etibarən əvəzedici metadon terapiyanın Respublika QİÇS-lə Mübarizə Mərkəzinin binasında yerləşən Narkoloji Dispanserin bölməsində həkim-narkoloqlar tərəfindən təşkil edilməsi, İİV-müsbət İNİ-lərin proqrama daha geniş cəlb edilməsinə şərait yaratmışdır. 2017-ci ilin sonunadək əvəzedici metadon terapiyaya 126 İİV-müsbət İNİ-i cəlb edilmişdir, onlardan 13 nəfəri 2017-ci il ərzində olmuşdur.

İİV-müsbət insanlar tərəfindən yoluxdurma təhlükəsinin azaldılması və İİV-in yayılmasının qarşısının alınması, eləcə də İİV-lə yaşayan insanların həyat keyfiyyətinin yüksəldilməsi məqsədilə, Respublika QİÇS- lə Mübarizə Mərkəzində xəstələrə antiretrovirus preparatları ilə terapiya (ARV-terapiya) tədbiq edilməkdədir.

Əvəzedici müalicə müvafiq qanunverici aktlarla tənzimlənir

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2006-cı il 26 yanvar tarixli 21 saylı qərarı ilə "Narkomanlıq xəstəliyinə düçar olan şəxslərin müalicəsində istifadə olunan əvəzedici müalicə proqramlarının tətbiqinin şərtləri və qaydaları"na uyğun olaraq, Səhiyyə Nazirliyi Respublika Narkoloji Mərkəzinin nəzdində yalnız damardaxili və opium qrupuna daxil olan narkotik vasitələrdən qeyri-tibbi məqsədlə istifadə edən şəxslərin istifadəsinə icazə verilmiş və tibb sənayesi tərəfindən istehsal olunan sintetik opium preparatlarının tətbiqi ilə metadonla əvəzedici müalicə proqramı fəaliyyət göstərir. Bu proqram Respublika Narkoloji Mərkəzində Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin 2001-ci il 14 avqust tarixli 83 nömrəli əmri əsasında fəaliyyətə başlamışdır.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 6 oktyabr tarixli 181 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin dövriyyəsinə və onların prekursorlarının idxalına, ixracına, tranzit nəqlinə və istehsalına, habelə narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsində iştirak edən, o cümlədən narkomanlıq xəstəliyinə düçar olan şəxslərə dair ümummilli məlumat bankına informasiyaların göndərilməsi və oradan məlumatların alınması Qaydası"nın 3-cü bəndinin icrası ilə əlaqədar, məlumat vərəqələri vaxtaşırı cavablandırılaraq Daxili İşlər Nazirliyinə göndərilir.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2010-cu il 25 fevral tarixli 44s nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Narkomanlığın profilaktikası və müalicəsi üçün Tədbirlər Planı"nın 9-cu bəndinə uyğun olaraq, "Narkotik və psixotrop maddələrin alınması, saxlanılması, satılması və təyinatı üzrə istehlakına nəzarətin gücləndirilməsi" məqsədi ilə Daxili İşlər Nazirliyinin əməkdaşları ilə birlikdə bu istiqamətdə işlər aparılır.

Damage Reduction

As part of the Harm Reduction Program, the HIV-positive INI was continued to substitute methadone therapy. Establishment of drug narcologists in the Department of Narcological Dispensary, which is located in the building of the Republican AIDS Center since May 2009, has contributed to the broader involvement of HIV positive IDUs into the program. At the end of 2017, 126 HIV-positive IDUs were involved in substitution methadone therapy, 13 of which were in 2017.

Reduce the risk of HIV-positive people and prevent the spread of HIV, as well as to improve the quality of life of people living with HIV, in the Republican AIDS Center, patients are treated with antiretroviral therapy (ARV therapy).

Substitution treatment is regulated by relevant legislative acts

By the Decree of the Cabinet of Ministers of the Republic of Azerbaijan dated January 26, 2006 N 21 in accordance with the "Terms and Conditions for the Application of Substitution Treatment Programs Used in the Treatment of Drug Diseases", under the Republican Narcological Center of the Ministry of Health, only intravenous and opiate drug users are permitted to use non-medical purposes and a methadone substitution treatment program is implemented by the use of synthetic opium preparations produced by the medical industry. This program has been launched at the Republican Narcological Center under the order of the Ministry of Health of the Republic of Azerbaijan dated August 14, 2001, No 83.

According to the decree No 181, approved by the Cabinet of Ministers of the Republic of Azerbaijan dated October 6, 2005 on "Drugs, psychotropic substances and their precursors import, export, transit and production, as well as participation in illicit trafficking of narcotic drugs and psychotropic substances", as well as in connection with the execution of paragraph 3 of the "Rules of sending information to the National Bank on persons suffering from narcotic illnesses and receiving information from them" the information sheets are periodically answered and sent to the Ministry of Internal Affairs.

In accordance with Article 9 of the Action Plan for the Prevention and Treatment of Drugs, approved by the Order No. 44s of the Cabinet of Ministers of the Republic of Azerbaijan dated February 25, 2010, for the purpose of "control over consumption, storage, sale and use of narcotic drugs and psychotropic substances", the work is underway in this direction together with the Ministry of Internal Affairs.

Narkotiklərə nəzarət sahəsində dövlət siyasəti

Dünya ictimaiyyətini narahat edən ən aktual problemlərdən biri də beynəlxalq terrorçuluğun və mütəşəkkil cinayətkarlığın əsas maliyyələşmə mənbələrindən biri olan narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi və narkomanlığın yayılmasının xalqların genofonduna, eləcə də kriminogen duruma mənfi təsir göstərməsidir.

Məhz bu baxımdan Ulu Öndər Heydər Əliyev narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə tədbirlərinin gücləndirilməsi zərurətini nəzərə alaraq, Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasını yaratmış, Komissiyanın sədri Baş nazirin müavini, sədr müavini daxili işlər naziri, üzvləri isə aidiyyəti nazirlik, komitə və təşkilatların rəhbər şəxslərindən təyin edilmişlər.

"Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsinə və narkomanlığa qarşı mübarizəyə dair 2013-2018-ci illər üçün Dövlət Proqramı" dövlət başçısı İlham Əliyevin 2013-cü il 24 iyun tarixli 2966 saylı Sərəncamı ilə təsdiq edilmişdir. Dövlət Proqramı ölkədə narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsinə və narkomanlığa qarşı mübarizənin gücləndirilməsi, antinarkotik təbliğat, narkotiklərin qanunsuz alınması, narkomanlığa düçar olmuş şəxslərin müalicə edilməklə, sağlam həyata qaytarılması, müalicə-bərpa sahəsindəki fəaliyyətin müasir dövrün tələblərinə uyğunlaşdırılması, bu sahədə qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi, cəza tədbirlərinin səmərəliliyinin öyrənilməsi üçün elmi və praktik araşdırmaların aparılması, beynəlxalq əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi və digər geniş miqyaslı məsələlərinin həllini nəzərdə tutur.

Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının işçi qrupu "Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının qanunsuz dövriyyəsi və narkomanlığın yayılması ilə mübarizə üzrə Dövlət Proqram"ın həyata keçirilməsinə nəzarəti təmin edir və dövlət qurumlarının fəaliyyətini əlaqələndirir.

State policy in the field of drug control

One of the most challenging problems facing the world community is the illicit trafficking of narcotics, which is one of the main source of financing for international terrorism and organized crime, and the spread of drug addiction on the gene pool of nations, as well as on the criminal situation.

From this point of view, the Great Leader Heydar Aliyev created the State Commission on against Drug Trafficking and Illicit Trafficking of Drugs, taking into account the need to strengthen the fight against illicit trafficking of narcotic drugs, psychotropic substances and precursors, and the Deputy Prime Minister appointed Chairman of the Commission, the vice-chairman was appointed by the Minister of Internal Affairs, and members were appointed by the respective ministers, committees and heads of organizations.

"The State Program for the Illicit Trafficking of Drugs, Psychotropic Substances and their Precursors and Drug Addiction for the 2013-2018" was approved by President Ilham Aliyev's Decree No. 2966 of 24 June 2013.

The State Program is aimed at strengthening the fight against illicit trafficking of narcotic drugs, psychotropic substances and precursors in the country and drug addiction, anti-drug propaganda, illegal drug purchase, returning to a healthy lifestyle by treating people with drug addiction, adaptation of the treatment-and-recovery activity to the requirements of modern times, improving legislation in this field, conducting scientific and practical research to study the effectiveness of penalties, development of international cooperation and solution of other large-scale issues.

The State Commission on against Drug Trafficking and Illicit Trafficking of Drug provides the control over the implementation of "the State Program on Combating the Illicit Trafficking of Narcotic Drugs, Psychotropic Substances and Their Precursors and Drug Addiction", and coordinates the activities of state agencies.

Narkomanlığa və Narkotik Vasitələrin Qanunsuz Dövriyyəsinə Qarşı Mübarizə üzrə Dövlət Komissiyasının tərkibi

Dövlət Komissiyasının sədri
Əli Həsənov - Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri

Dövlət Komissiyasının sədr müavini
Ramil Usubov - Azərbaycan Respublikasının daxili işlər naziri

Composition of The State Commission for Combating Drug Abuse and Illicit Drug Trafficking

Chairman of the Commission
Ali Hasanov - Deputy Prime Minister, hairman of State Committeefor Refugeesand IDPs

Deputy Chairman of the Commission
Ramil Usubov - Minister of Internal Affairs of Azerbaijan Republic

Komissiyanın üzvləri:

Fuad Ələsgərov - Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Hüquq mühafizə orqanları ilə iş və hərbi məsələlər üzrə köməkçisi- şöbə müdiri

Hadı Rəcəbli - Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Əmək və Sosial Siyasət Komitəsinin sədri

Qulu İmanquliyev - Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti Aparatının Təhlükəsizlik və müdafiə məsələləri şöbəsinin müdiri

Rüstəm Usubov - Azərbaycan Respublikası Baş prokurorunun birinci müaviniİ

İlqar Fətizadə - Azərbaycan Respublikası maliyyə nazirinin birinci müavini

Vilayət Zahirov - Azərbaycan Respublikası ədliyyə nazirinin müavini

Elsevər Ağayev - Azərbaycan Respublikası səhiyyə nazirinin müavini

Ceyhun Bayramov - Azərbaycan Respublikası təhsil nazirinin müavini

İlham Quliyev - Azərbaycan Respublikası kənd təsərrüfatı nazirinin müavini

Kərim Vəliyev - Azərbaycan Respublikası müdafiə nazirinin müavini

İntiqamBabayev - Azərbaycan Respublikası gənclər və idman nazirinin müavini

Xələf Xələfov - Azərbaycan Respublikası xarici işlər nazirinin müavini

Firdovsi Əliyev - Azərbaycan Respublikası ekologiya və təbii sərvətlər nazirinin müavini

Natiq Məmmədov - Azərbaycan Respublikası əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini

Sevda Məmmədəliyeva - Azərbaycan Respublikası mədəniyyət və turizm nazirinin müavini

Əsgər Abdullayev - Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsi sədrinin müavini

Sədaqət Qəhrəmanova - Azərbaycan Respublikası Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi sədrinin müavini

İsmayıl Bağırov - Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti rəisinin müavini

Members of the Commission:

Fuad Aleskerov - Department on work with law-enforcement bodies of the President Administration of the Republic of Azerbaijan, Chief

Hadi Rajabli - Chairman of the Social Policy Committee of the National Assembly of the Republic of Azerbaijan

Gulu Imanguliyev - The Chief of Cabinet of Ministers of the Republic of Azerbaijan on the military and administration organs

Rustam Usubov - First Deputy Prosecutor of the Republic of Azerbaijan

Ilgar Fatizadeh - First Deputy Minister of Finance of the Republic of Azerbaijan

Vilayet Zahirov - Deputy Minister of Justice of the Republic of Azerbaijan

Elsever Agayev - Deputy Minister of Health of the Republic of Azerbaijan

Ceyhun Bayramov - Deputy Minister of Education of Republic of Azerbaijan

Karim Veliyev - Deputy Minister of Defense of the Republic of Azerbaijan

Ilham Guliyev - Deputy Minister of Agriculture of the Republic of Azerbaijan

Intigam Babayev - Deputy Minister of Youth and Sports of the Republic of Azerbaijan

Khalaf Khalafov - Deputy Minister of Foreign Affairs of the Republic of Azerbaijan

Firdovsi Aliyev - Deputy Minister of Ecology and Natural Resources of the Azerbaijan Republic

Natig Mamedov - Deputy Minister of Labor and Social Protection of Population of the Azerbaijan Republic

Sevda Mammadaliyeva - Deputy Minister of Culture and Tourism of the Azerbaijan Republic

Asgar Abdullayev - Deputy Chairman of the State Customs Committee of the Republic of Azerbaijan

Sadagat Gahramanova - Deputy Chairman of the State Committee for Family, Women and Children Affairs Deputy Chief of State Security Service

Ismayil Bagirov - Acting Deputy Chief of the State Security Service of the Azerbaijan Respublic